

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU JAROCIŃSKIEGO
W ROKU 2020**

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W JAROCINIE

Jarocin luty 2021

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH..	5
II ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	14
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	17
IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY.....	20
V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	33
VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	41
VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA.....	47
VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	61
IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	63
ZAKOŃCZENIE	64

WSTĘP

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu jarocińskiego w 2020 r. było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursory narkotyków, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia. Powyższy cel realizowany był w oparciu o regulacje prawne, w szczególności o ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2019 poz. 59 z późn. zm.).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie wykonywała zadania zgodnie z „Planem zasadniczych zamierzeń na rok 2020” oraz przeprowadzała kontrole w związku z działaniami akcyjnymi, na podstawie otrzymanych zgłoszeń i wytycznych.

Realizowano różnorodne działania edukacyjno-informacyjne na rzecz umacniania zdrowia jednostki oraz całego społeczeństwa powiatu jarocińskiego.

W działalności laboratoryjnej jak i w działalności kontrolnej doskonalono wdrożone systemy zarządzania zgodnie z normami PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników badań i kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze zdrowia ludzkiego.

Realizowano system ciągłego podnoszenia poziomu kształcenia pracowników.

W 2020 r., współpracowano z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim w Poznaniu, Inspekcją Weterynaryjną, Starostwem Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Powiatową Policji, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, TVN 24, TVP 3, Polsat News, Proart, Gazetą Jarocińską, Gazetą Japik, Radiem Elka, Radiem Poznań, serwisem gazety internetowej, portalem e-jarocin.

W przedkładanej ocenie ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, zawodowych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie.

Prezentowane w niniejszym opracowaniu dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2020 realizowanych w ramach programu badań statystycznych.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

I.1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

W roku 2020 tak jak w latach ubiegłych sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób szerzących się drogą pokarmową kształtowała się pomyślnie. Nie zanotowano żadnego zachorowania na **dur brzuszny**. Podobnie jak w latach ubiegłych nie notowano również zachorowań na **dury rzekome**.

Odnotowano nieznaczny spadek zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* z 5 przypadków (wsp. zap. 6,67) w roku 2019 do 4 (wsp. zap. 5,59) w roku 2020. Wszystkie przypadki potwierdzone laboratoryjnie. Zachorowania wystąpiły na terenie wsi (3 przypadki) i w mieście (1 przypadek). Dotyczyły one w 3 przypadkach kobiet, a w 1 przypadku mężczyzny.

W 4 przypadkach zachorowanie wywołała pałeczka *Salmonella enteritidis*, natomiast nie wystąpiły zachorowania wywołane przez pałeczkę – *Salmonella typhimurium*.

W roku 2020 nie zarejestrowano zachorowań na **czerwonkę**.

Zarejestrowano spadek zachorowań wywołanych przez *Escherichia coli enteropatogenną* z 10 przypadków (wsp. zap. 13,94) w 2019 r. do 0 przypadków w roku 2020.

Odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile* z 2 przypadków (wsp. zap. 2,79) w 2019 r. do 4 (wsp. zap. 5,59) w 2020 r. Zachorowanie dotyczyło 2 kobiet i 2 mężczyzn zamieszkałych na wsi.

Zarejestrowano znaczny spadek wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Rotawirusy* z 74 przypadków (wsp. zap. 103,11) w 2019 r. do 10 przypadków (wsp. zap. 13,97) w roku 2020. Zachorowania dotyczyły 2 dziewcząt i 8 chłopców i wystąpiły w 7 przypadkach na wsi, a w 3 w mieście. Natomiast zarejestrowano 8 przypadków wywołanych przez *Norowirusy* (wsp. zap. 11,17). Zachorowania dotyczyły 4 kobiet i 4 mężczyzn zamieszkałych w 6 przypadkach na wsi, a 2 w mieście. Nieznacznie spadła liczba zachorowań wywołanych przez *Adenowirusy* z 10 przypadków (wsp. zap. 13,93) w 2019 do 6 przypadków (wsp. zap. 8,38) w 2020 r. Zachorowania wystąpiły w mieście (3 przypadki) i na wsi (3 przypadki) i dotyczyły 2 dziewczynek i 4 chłopców.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano spadek zachorowań na **biegunki u dzieci do lat 2** i zarejestrowano ich w 2020 r. ogółem 9 (wsk. zap. 581,4).

W 2 przypadkach, biegunek nie poddano badaniu laboratoryjnemu, były to przypadki leczonych ambulatoryjnie.

Z ogółu zachorowań w 2020 r. 7 przypadków zachorowań na **biegunki do lat 2** poddano hospitalizacji.

W roku 2020 zarejestrowano 1 zachorowanie na **WZW A** (wsp. zap. 1,4).

W 2020 r. tak jak w latach ubiegłych nie zanotowano ani jednego zatrucia pokarmowego wywołanego **enterotoksyną gronkowcową, toksyną botulinową, grzybami, jersiniozą**.

I.2. Ogniska zachorowań

W roku 2020 na terenie powiatu jarocińskiego nie odnotowano zbiorowych ognisk zatruc pokarmowych.

Zarejestrowano natomiast 8 innych ognisk zachorowań, których czynnikiem etiologicznym była *Varicella*. Ogniska **ospy wietrznej** wystąpiły w 5 przedszkolach i 3 szkołach podstawowych z czego 2 znajdują się na terenie miast, a 6 na wsi.

Ogółem w ogniskach chorowało 37 dzieci do lat 14-tu. Ani jednego przypadku z ogółu zachorowań nie poddano hospitalizacji. Wszystkie zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

Na naszym terenie zarejestrowano także 22 ogniska spowodowane przez COVID-19.

I.3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienia ochronne

Sytuacja epidemiologiczna chorób przeciwko, którym prowadzi się szczepienia ochronne tak jak w latach ubiegłych kształtowała się dość pomyślnie.

W roku 2020 nie zanotowano żadnego zachorowania na **tężec, różyczkę, ostre porażenie wiotkie, krztusiec oraz odrę**.

W roku 2020 zarejestrowano nieznaczny wzrost zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B** - 8 przypadków (wsp. zap. 11,17), a w 2019 r. 4 przypadki (wsp. zap. 5,57). Wyżej wymienione zachorowania w 2020 r. zakwalifikowano jako – 4 przypadki przewlekłe. Zachorowania dotyczyły 4 kobiet i 4 mężczyzn. Osoby te zamieszkiwały następująco – 1 osoba w mieście, 7 na wsi. Osoby nie były szczepione i nie były narażone zawodowo.

Zapadalność na **nagminne zapalenie przyusznic** w roku 2020 utrzymywała się na tym samym poziomie i wynosiła 1 przypadek (wsp. zap. 1,4). W roku 2019 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic (wsp. zap. 1,4). Zachorowanie w 2020 r. dotyczyło 1 mężczyzny zamieszkałego w mieście. Przypadek nie poddany uodpornieniu.

I. 4. Neuroinfekcje, choroba meningokokowa

W 2020 r. nie odnotowano żadnego przypadku **zapalenia opon mózgowych, inne i nieokreślone**.

I.5. Choroby odzwierzęce

Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych na terenie powiatu kształtowała się pomyślnie. Tak jak w latach ubiegłych nie notowano zachorowań na **włośnicę, leptospirozę oraz wściekliznę**.

W okresie sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań na **boreliozę – 16** przypadków (wsp. zap. 22,35), a w roku 2019 – **18** przypadków (wsp. zap. 25,08). Przypadki dotyczyły **6** kobiet i **10** mężczyzn. Większą liczbę zachorowań odnotowano na wsi - **10**, natomiast **6** w mieście.

I.6. Inne choroby zakaźne

W roku 2020 nie odnotowano **kampylobakterioz, zakażenia enterokrwotocznymi szczepami E. coli**.

W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano nieznaczny wzrost zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu C**:

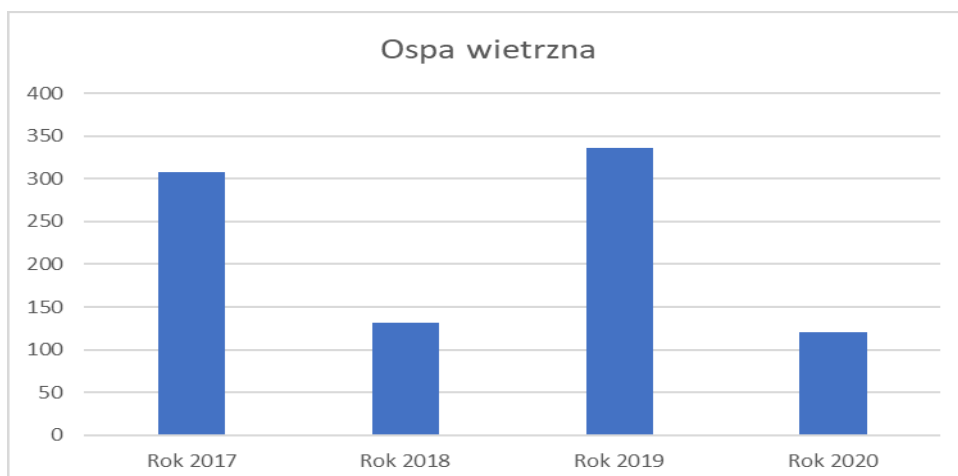
- w 2019 r. **7** przypadków (wsp. zap. 9,75),
- w 2020 r. **9** przypadków (wsp. zap. 12,57).

Wszystkie przypadki zakwalifikowano jako przewlekłe. W 2019 r. zachorowania dotyczyły **5** kobiet i **4** mężczyzn, z czego **8** osób zamieszkujących w mieście i **1** na wsi.

W 2020 roku nie odnotowano zachorowań na chorobę **Creutzfeldta-Jakoba**.

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano znaczny spadek zachorowań na **ospę wietrzną** z **336** (wsp. zap. 468,16) w roku 2019, do **120** (wsp. zap. 167,61) zachorowań w roku 2020. Sezonowy wzrost zachorowań przypadł na miesiące styczeń, luty i marzec. Zachorowania te występowały zarówno w miastach (25 przypadków) jak i na wsiach (95 przypadków). Chorowało **55** mężczyzn i **65** kobiet. Najwięcej zachorowań przypadało na grupy wiekowe:

GRUPY WIEKOWE	LICZBA PRZYPADKÓW
1-4	41
5-9	45

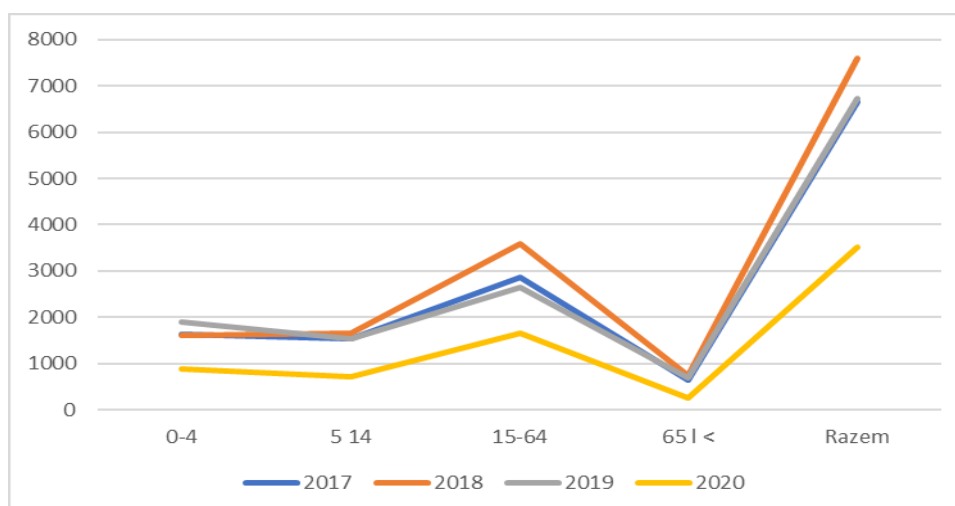
Rys. Nr 1 Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2017-2020

W 2020 r. **nie zarejestrowano** nowych zakażeń **HIV**. W porównaniu z rokiem ubiegłym 2019 r. wykryto ich **2** (wsp. zap.2,79).

Ponadto w roku 2020 zarejestrowano **3504** zachorowania grypopodobne, natomiast potwierdzonych - **5** przypadków (wsp. zap. 6,98).

Analizując lata od roku 2017 obserwujemy znaczny spadek zachorowań w 2020 r.

Grupy wiekowe	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
0-4	1642	1616	1890	894
5-14	1529	1666	1535	715
15-64	2857	3584	2639	1645
65 <	639	728	679	250
Ogółem:	6667	7594	6734	3504

Rys. Nr 2 Liczba zachorowań na przypadki grypopodobne z podziałem na grupy wiekowe w latach 2017-2020.

Odnotowano w 2020 r. spadek zachorowań na **plonice**:

- w 2019 r. **13** przypadków (wsp. zap. 18,11),
- w 2020 r. **4** przypadki (wsp. zap. 5,59).

W okresie sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań na **róże**:

- w 2019 r. **14** przypadków (wsp. zap. 19,51),
- w 2020 r. **4** przypadki (wsp. zap. 5,59).

I.7. Gruźlica

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano **3** przypadki zachorowań. W stosunku do roku ubiegłego odnotowano spadek zachorowań (2019 – **5** przypadków).

I.8. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na **kiłę wczesną**, ale zarejestrowano **1** przypadek **jako** inną postać **kiły nie określonej**.

I.9. Zapobieganie wściekliznie

W 2020 r. na terenie powiatu jarocińskiego zarejestrowano **92** przypadki styczości i narażenia na wściekliznę z czego **2** osoby podjęły szczepienia przeciwko wściekliznie pełnym cyklem.

I.10. Ogniska zakażeń zakładowych

W roku 2020 nie odnotowano ognisk zakażeń zakładowych.

I.11. SARS-CoV-2

Rok 2020 upłynął pod kątem pandemii **SARS-CoV-2**. W powiecie jarocińskim odnotowano **1924** osoby chore na COVID-19, a na **kwarantannę** skierowano **16047** osób.

Pracownicy pionu epidemiologii ogółem przeprowadzili **2837** wywiadów oraz dochodzeń epidemiologicznych.

Tab. Nr 1 Zachorowania na choroby zakaźne w powiecie jarocińskim w latach 2019 -2020.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2019		2020		
			l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność	
1	A00	Cholera	0	0	0	0	
2	A01.0	Dur brzuszny	0	0	0	0	
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C	0	0	0	0	
4	A02.0	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	5	6,67	4	5,59
5	A02.1		posocznica	0	0	0	0
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe	0	0	0	0
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)	2	2,79	0	0	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	10	13,94	0	0
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)	0	0	0	0
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0	0	0
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0	0	0
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	0	0	0	0
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	2	2,79	4	5,59
14	A04.7-8		inne określone	0	0	0	0
15	A04.9		nie określone	0	0	0	0
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	2	126,58	0	0	
17	A05.0	gronkowcowe	0	0	0	0	
18	A05.1	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	jadem kielbasianym (botulizm)	0	0	0	0
19	A05.2	wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	0	0	0	0	
20	A05.3-8	inne określone	0	0	0	0	
21	A05.9	nie określone	0	0	0	0	
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	0	0	0	0	
23	A07.1	Lamblioza (giardioza)	0	0	0	0	
24	A07.2	Kryptosporidioza	0	0	0	0	
25	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	74	103,11	8	11,17
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	23	32,05	10	13,97
27	A08.2-3		inne określone	10	13,93	6	8,38
28	A08.4		nie określone	84	117,04	16	22,35
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	80	5063,3	19	1227,4	
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	35	48,77	19	26,54
31			w tym u dzieci do lat 2	15	949,37	9	581,4
32	A20	Dżuma	0	0	0	0	
33	A21	Tularemia	0	0	0	0	
34	A22	Wąglik	0	0	0	0	
35	A23	Brucelozja: nowe zachorowania	0	0	0	0	
36	A24.0	Nosacizna	0	0	0	0	
37	A27	Leptospiroza	0	0	0	0	
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa	0	0	0	0	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO	0	0	0	0	
40	A32	Listerioza	0	0	0	0	
41	A33-35	Tęžec	ogółem	0	0	0	0
42	A33		noworodków	0	0	0	0
43	A36	Blonica	0	0	0	0	
44	A37	Krzusiec	0	0	0	0	
45	A38	Płonica (szkarlatyna)	13	18,11	4	5,59	
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	0	0	0	0
47	A39.0;A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0
48	A39.1-4		posocznica	0	0	0	0
49	A39.5-9		inna określona i nie określona	0	0	0	0
50	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	14	19,51	4	5,59
51	A46		róża	14	19,51	4	5,59
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego	0	0	0	0
53	B95.0/O85		gorączka pologowa	0	0	0	0
54	B95.0/(...)	inna określona i nie określona	0	0	0	0	
55	A48.1	Legionelozja	choroba legionistów	0	0	0	0
56	A48.2		gorączka z Pontiac	0	0	0	0
57	A50		wrodzona i noworodków	0	0	0	0
58	A51	Kiła	wczesna	1	1,39	0	0
59	A52		późna	0	0	0	0
60	A53		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	1,4	1	1,4
61	A54	Rzeczka	0	0	0	0	
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	0	0	0	0	
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	0	0	0	0	
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem	18	25,08	16	22,35
65			neuroborelioza	0	0	0	0
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)	0	0	0	0	
67	A75	Dur wysypkowy	0	0	0	0	
68	A78	Gorączka Q	0	0	0	0	
69	A77; A79	Gorączka płamista i inne riketsjozy	0	0	0	0	
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	0	0	0	0
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0	0	0
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0	

73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	1	1,39	0	0
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)	0	0	0	0
75	A81		inne i nie określone	0	0	0	0
76	A82	Wścieklizna		0	0	0	0
77	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wścieklicznę / potrzeba szczepień		8	11,15	2	2,79
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu		0	0	0	0
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	0	0	0	0
80	A81.1;A83;A85 ;B02.0		inne określone	0	0	0	0
81	A86		nie określone	0	0	0	0
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	0	0	0	0
84	B00.3		opryszczkowe	0	0	0	0
85	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone	1	1,39	0	0
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)		0	0	0	0
88	A92.0	choroba wywołana przez wirus Chikungunya		0	0	0	0
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu		0	0	0	0
90	192.8	Choroba wywołana przez wirus Zika UE		0	0	0	0
91	A95	Żółta gorączka		0	0	0	0
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa	0	0	0	0
93	A92.0;A96.0- 1,8-9;A98.0- 2,5-8;A99		inne określone i nie określone	0	0	0	0
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy		0	0	0	0
95	B01	Ospa wietrzna		336	468,16	120	167,61
96	B03	Ospa prawdziwa		0	0	0	0
97	B05	Odra		0	0	0	0
98	B06	Różyczka		0	0	0	0
99	B08.8	Pryszczycyca		0	0	0	0
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	3	4,18	1	1,4
101	B16		typu B - ostre	0	0	0	0
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO	4	5,57	8	11,17
103	B17.1		typu C-ostre -ogółem	0	0	0	0
104	B17.1		typu C	0	0	0	0
105	B18.2		typu C- przewlekłej BNO	7	9,75	9	12,57
106	B17.0,2- 8;B18.8-9;B19		inne i nie określone	1	1,39	0	0
107	B20-B24	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności		0	0	0	0
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		2	2,79	0	0
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		1	1,39	1	1,4
110	B50-B54	Malaria (zimnica)		0	0	0	0
111	B67	Bąblowica (echinokokoza)		0	0	0	0
112	B69	Wągrzycyca (cysticerkoza)		0	0	0	0
113	B75	Włośnica		0	0	0	0
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	1	1,39	1	1,4
115	B95.3/G04.2;G0 0.1		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	0	0	0	0
116	A40.3		posocznica	1	1,39	1	1,4
117	B95.3/(...)		inna określona i nie określona	0	0	0	0
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>		0	0	0	0
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem	0	0	0	0
120	B96.3/G04.2;G0 0.0		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	0	0	0	0
121	A41.3		posocznica	0	0	0	0
122	B96.3/(...)	inna określona i nie określona	0	0	0	0	
123	G01;G04.2;G05 0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
124	G00.2-8;G04.2		inne określone	0	0	0	0
125	G00.9;G04.2		inne, nie określone	0	0	0	0
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		0	0	0	0
127	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		0	0	0	0
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi		0	0	0	0
129	J10-J11	Grypa	ogółem	2	2,79	5	6,98
130			u dzieci w wieku 0-14 lat	2	2,79	0	0
131	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona	0	0	0	0
132	P35.1-9		Choroba wywołana przez wirus Zika	0	0	0	0
133			inne określone i nie określone	0	0	0	0
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	0	0	0	0
135	P37.2		listerioza	0	0	0	0
136	P37.3-9		inne określone i nie określone	0	0	0	0
137	U04	SARS-Zespół ostrej niewydolności oddechowej		0	0	0	0
138	T60	Zatrucia pestycydami - ostre		0	0	0	0
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substan- cjami spożywanymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0	0	0
140	T62.0		grzyby	0	0	0	0
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin	0	0	0	0
142	T64	Ostre zatrucia	mikotoksyny	0	0	0	0
143	—	żywnością skażoną	dioksyny	0	0	0	0
144	—	biologicznie i/lub	polichlorowane bifenyle	0	0	0	0
145	—	chemicznie	inne określone i nie określone	0	0	0	0
146	—	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)		0	0	1924	2712,5

I.12. Szczepienia ochronne

Szczepienia ochronne prowadzono zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych i terminami w nim ustalonymi. W pojedynczych przypadkach występują braki w stanie zaszczepienia z uwagi na okresowe bądź stałe p/wskazania lekarskie do szczepień lub wskazania do ich czasowego odroczenia, środowiska odporne oraz migracje ludności. Ponadto w 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie prowadził 34 postępowania administracyjno-egzekucyjne przeciwko osobom uchylającym się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych skierowanych wnioskami o wszczęcie egzekucji do Wojewody Wielkopolskiego w 2019 r.

W 2020 r. odnotowano 1 niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) o charakterze łagodnym po szczepieniu przeciwko odrze, śwince i różyczce oraz *Streptococcus pneumoniae*.

W powiecie jarocińskim ogólny stan zaszczepienia w roku sprawozdawczym kształtuje się w granicach: 90,0-100 %.

I.13. Podsumowanie:

1. W roku 2020 odnotowano spadek zachorowań w zakresie chorób szerzących się drogą pokarmową.
2. Nie zanotowano żadnego zachorowania na dur brzuszny oraz dury rzekome. Odnotowano nieznaczny spadek zapadalności na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczką *Salmonella* z 6,67 w 2019 r. do 5,59 w 2020 r. oraz *Rotawirusy* z 103,36 w 2019 r. do 13,97 w 2020 r.
3. Zapadalność na większość chorób zakaźnych kształtowała się na poziomie roku ubiegłego. W przypadku **ospy wietrznej** odnotowano duży spadek zapadalności z 468,16 w 2019 r. do 167,61 w roku 2020. Odnotowano również spadek w przypadku boreliozy z 25,08 w 2019 r. do 22,35 w 2020 r. Spadek nastąpił również w przypadku **plonicy**, gdzie odnotowano zapadalność z 18,11 w 2019 r. do 5,59 w 2020 r. i **róży** z 19,51 w 2019 r. do 5,59 w roku 2020.
4. W okresie sprawozdawczym okresowe braki w dostawie niektórych preparatów szczepionkowych, a przede wszystkim krótkie terminy ważności szczepionek oraz ich różnorodność spowodowały dość istotne zakłócenia organizacyjne. Ponadto, coraz większa liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych, aktywność ruchów anty/szczepionkowych, kształtowanie przez rodziców niewłaściwych opinii nt. szczepień, powoływanie się na niewiarygodne źródła informacji niezgodne ze znajomością aktualnej wiedzy (chaos medialny), wpływ środowisk propagujących

medycynę alternatywną, wcześniejszy niepożądany odczyn poszczepienny u dziecka, a także coraz częstsze migracje ludności (podróże i pobyt za granicą), spowodowały dość znaczne utrudnienia w realizacji obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych czego skutkiem jest zaniżony procent zaszczepienia. Niemalże znaczenie w opóźnieniu, bądź braku realizacji szczepień ma również uwaga w obowiązującym Kalendarzu Szczepień Ochronnych „po ukończeniu ..... roku życia” oraz wystąpienie w kraju epidemii SARS-CoV-2.

II ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II.1. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

Mieszkańcy powiatu jarocińskiego w 2020 r. zaopatrywani byli przez 17 wodociągów o różnej wielkości:

W miastach:

- 1 wodociąg o produkcji wody od 1000-10000 m³/d:

wodociąg Jarocin - zasilany jest z 6 ujęć wodnych zlokalizowanych w Jarocinie, Wilkowie, Witaszycach, Stefanowie, Potarzycy i Kątach.

- 1 wodociąg o produkcji wody od 100-1000 m³/d:

wodociąg Jaraczewo zasilany z jednego ujęcia wody, które zlokalizowane jest w Jaraczewie.

Na wsiach:

- 14 wodociągów o produkcji wody od 100-1000 m³/d:

wodociąg Góra, Nosków, Rusko, Kurcew, Magnuszewice, Wyszki, Wola Książęca, Kamień, Komorze, Lubinia Mała, Raszewy, Stęgosz, Pawłowice, Podlesie.

Wodociąg Kotlin SKR w 2020 roku został wyłączony z eksploatacji ze względu na modernizację ujęcia i studni. Mieszkańcy korzystali z wody z wodociągu Wola Książęca i wodociągu Magnuszewice

- 1 wodociąg został zakwalifikowany do grupy - inne podmioty zaopatrujące w wodę.

Jest to wodociąg ZPOW Kotlin, który zaopatruje w wodę tylko zakład produkcyjny ZPOW Kotlin.

Wszystkie strefy bezpośrednie ujęć wody posiadają oznakowanie, ogrodzenie, zabezpieczone opłotowaniem i bramami strefy ochrony bezpośredniej. Siatki i ogrodzenia utrzymane w dobrym stanie technicznym.

Ujęcia wody i stacje uzdatniania wody w Jarocinie przy ul. Poznańskiej 26e, Stefanowie i Wilkowie na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego umieszczone zostały w ewidencji obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie Wojewody Wielkopolskiego. W związku z tym opracowany został dla nich „Plan ochrony” uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Policji. Sygnały alarmowe oraz interwencje z nimi związane monitorowane są przez Agencję Ochrony w oparciu o umowę.

Stacje uzdatniania wody, dla których opracowany został „Plan ochronny” (tj. Jarocin, ul. Poznańska 26e, Wilkowie, Stefanów) zlokalizowane są na ogrodzonych terenach. Bramy w ogrodzeniach zabezpieczone są atestowanymi kłódkami, a drzwi zamkami. Zewnętrzne pokrywy studni głębinowych posiadają zabezpieczenia w postaci atestowanych kłódek oraz czujek elektromagnetycznych (kontraktonów), z których sygnał przekazywany jest do agencji

ochrony. Na zewnątrz budynków zamontowano kamery, a w pomieszczeniach czujki ruchu oraz kontraktory na drzwiach.

W przypadku pozostałych ujęć tj. Witaszyce, Kąty, Potarzyca budynki stacji znajdują się na ogrodzonych terenach. Bramy wjazdowe oraz zewnętrzne pokrywy studni głębinowych zabezpieczone są atestowanymi kłódkami, a drzwi zamkami.

Studnie znajdujące się poza terenami stacji uzdatniania wody zabezpieczone są przed dostępem osób nieupoważnionych (kłódkami) i są ogrodzone.

W gminie Kotlin, gminie Jaraczewo i gminie Żerków stacje uzdatniania wody są ogrodzone, bramy wjazdowe zamykane na kłódkę. Instalacja alarmowa budynków stacji podłączona jest do komórki alarmowej pracownika urzędu, tj. konserwatora. Dodatkowo prowadzony jest monitoring objazdowy. Studnie są zabezpieczone i zamykane na kłódkę.

Przeprowadzono 105 kontroli (6 kontroli sanitarnych i 99 kontroli poborowych). Stan sanitarno-techniczny wodociągów oceniono jako dobry.

II.2. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Z wody wyprodukowanej przez w/w wodociągi korzysta łącznie 71507 mieszkańców powiatu jarocińskiego. Ogółem pobrano do badań 123 próby wody (w ramach monitoringu kontrolnego – 97 prób, w ramach monitoringu przeglądowego – 21 prób oraz w ramach nadzoru – 5 prób). W 2020 r. nie stwierdzono przekroczenia w pobranych próbkach wody do badań.

Tab. Nr 1 Tabela podsumowująca grupę wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie jarocińskim

Wodociągi		Liczba próbek		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	
		zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadających wymaganiom	nie odpowiadająca wymaganiom		odpowiadająca wymaganiom	nie odpowiadających
					razem	razem		
100-1000	15	89	0	15	0	0	26357	0
1000-10000	1	29	0	1	0	0	45150	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	1	5	0	1	0	0	Woda tylko doprowadzona jest na teren zakładu ZPOW Kotlin	0
Razem	17	123	0	17	0	0	71507	0

Na terenie powiatu jarocińskiego znajduje się Laboratorium Badawcze Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. w Jarocinie zlokalizowane w Cielczy, przy

ul. Gajówka 1, zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie, które prowadzi wewnętrzny monitoring kontrolny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 49 decyzji:

- 36 decyzji – ocen o przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- 2 decyzje administracyjne dotyczące zatwierdzenia laboratorium badawczego w Jarocinie,
- 11 decyzji (ocen) o jakości wody do spożycia – przydatności wody do spożycia na podstawie kontroli wewnętrznej (badań prób wody) w masarni, ubojni, przetwórni ryb oraz w mleczarni,

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.).

II.3. Podsumowanie:

1. Mieszkańcy powiatu jarocińskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia właściwej jakości.
2. W 2020 r. odnotowano krótkotrwałe przestoje w dostawie wody, które nie wpłynęły na jakość produkowanej wody.
3. Współpraca z przedsiębiorstwami i właścicielami wodociągów oraz wykonywanie badań wody w stałych punktach w ramach kontroli wewnętrznej prowadzi do szybkiej poprawy jakości wody do spożycia.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

III.1. Domy opieki społecznej

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie jest Dom Pomocy Społecznej w Raszewach i Dom Pomocy Społecznej im. Marii Kaczyńskiej w Kotlinie. Domy Pomocy Społecznej są przystosowane dla osób niepełnosprawnych (dźwig, podjazdy, łazienki).

W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli sanitarnych tylko pobory prób wody do badań w kierunku Legionella sp. Pobrano po 4 próby w każdym obiekcie, które były kwestionowane. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wystosował pismo do właścicieli o podjęcie działań w celu doprowadzenia jakości wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. (Dz. U. 2017 r., poz. 2294 ze zm.).

W sumie w ramach kontroli wewnętrznej do badań w kierunku Legionella sp. pobrano 6 prób – próby niekwestionowane.

III.2. Hotele, motele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Na terenie powiatu znajdują się 21 tego typu obiekty. W 2020 r. skontrolowano 17 tego typu obiektów. Przeprowadzono 1 kontrolę, stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-techniczny tego obiektu. Wszystkie obiekty podłączone do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, odpady komunalne składowane do pojemników pedałowych wyłożonych workami foliowymi po zapelnieniu opróżniane do kontenerów, wywożonych przez firmy specjalistyczne. Obiekty posiadają magazyny bielizny czystej, ilość bielizny czystej wystarczająca, bielizna brudna składowana w workach foliowych w wydzielonym miejscu. Bielizna prana w pralniach własnych lub usługowo. Ilość środków myjąco-dezynfekcyjnych, sprzętu porządkowego oraz ilość pościeli i ręczników wystarczająca. Dezynfekcja kołder, materacy oraz deratyzacja i dezynsekcja wykonywana raz do roku lub w zależności od potrzeb.

W pomieszczeniach w/w obiektów jest przestrzegana ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2182 ze zm.).

W 2020 r. prób wody do badań w kierunku Legionella sp. nie pobrano.

III.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z w/w usług.

Pod nadzorem w 2020 r. były 148 obiekty należące do tej grupy. Przeprowadzono 15 kontroli, które nie wykazały uchybień sanitarno-technicznych z wyjątkiem jednego obiektu. Stwierdzono zły stan sanitarny: w pomieszczeniu obsługi klienta zużyte ręczniki jednorazowego i wielokrotnego użytku w przypadkowych miejscach, brak segregacji w szufladach oraz pod szafkami kurz, na zapleczu ogólnie panujący nieład i nieporządek.

Za zły stan sanitarny nałożono mandat w wysokości 300 zł. Kontrola przeprowadzona była w ramach interwencji.

Odpady niebezpieczne w w/w obiektach składowane są w atestowanych szczelnych pojemnikach, jednorazowych prawidłowo oznakowanych, przechowywane w urządzeniach chłodniczych wyposażonych w termometr, następnie zabierane przez firmy specjalistyczne, posiadające zezwolenia na odbiór i transport odpadów niebezpiecznych.

Sterylizacja narzędzi odbywa się przy użyciu sterylizatorów kulkowych. W trakcie kontroli pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie informują właścicieli o problemach związanych z w/w metodą sterylizacji, wynikających m. in. z braku metod sprawdzających skuteczność procesu sterylizacji tych sterylizatorów. W przedmiotowych obiektach wykonuje się też dezynfekcję narzędzi o wysokim poziomie skuteczności, z zastosowaniem preparatów wykazujących działanie sporobójcze.

Część zakładów zleca przeprowadzanie sterylizacji narzędzi firmom zewnętrznym (zakładom opieki zdrowotnej) lub posiada własne autoklawy.

Podczas przeprowadzania kontroli pracownicy służb sanitarnych informowali właścicieli zakładów, że osoby podejmujące czynności, w trakcie wykonywania, których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są obowiązane do wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

III.4. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu jarocińskiego znajduje się 1 obiekt tego typu: ustęp publiczny w Żerkowie usytuowany na rynku. Ustęp publiczny w Żerkowie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. W 2020 roku nie przeprowadzono kontroli sanitarnej.

III.5. Baseny

Dwa baseny kąpielowe w Jarocinie i 1 basen kąpielowy w Żerkowie zaopatrywane są w wodę odpowiednio z wodociągu w Jarocinie oraz z wodociągu w Pawłowicach.

W okresie od czerwca do września funkcjonują dwa baseny odkryte.

Basen kryty AQUAPARK w Jarocinie od 12.03. do 10.06.2020 r. i od 12.10. do 05.11.2020 r. był nieczynny. Przeprowadzono 5 kontroli poborowych powyższych obiektów, pobrano do badania 30 prób wody (w kierunku zanieczyszczeń bakteriologicznych – 27, fizykochemicznych – 15). Badania nie wykazały przekroczeń. W związku z wystąpieniem stanu epidemii pracownicy tutejszej stacji nie przeprowadzili kontroli sanitarnych.

III.6. Podsumowanie:

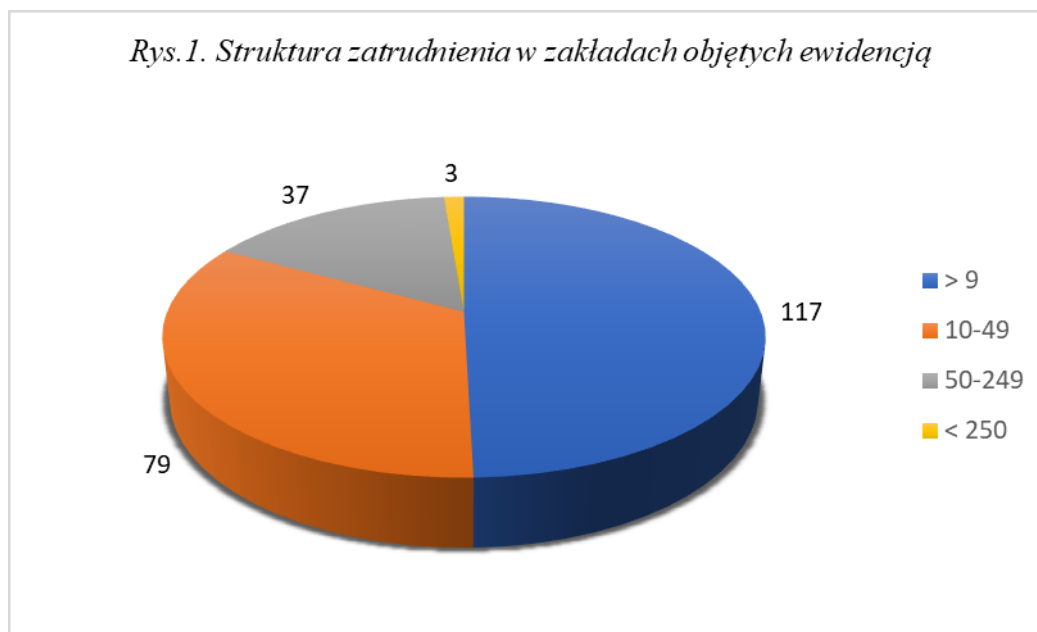
1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, dotyczy to przede wszystkim zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej.
2. W trakcie kontroli stwierdzono przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W obiektach są oznakowania o zakazie palenia zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2182 ze zm.).

IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Założeniem głównych kierunków działania higieny pracy w 2020 r. było eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz sprawowanie nadzoru nad nowymi substancjami psychoaktywnymi, a także substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.

IV.1. Struktura zatrudnienia

Na koniec 2020 r. w ewidencji higieny pracy zarejestrowanych było 236 zakładów pracy, które zatrudniały 7206 pracowników. Największą liczbę stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników, stanowiące 83,05% wszystkich zewidencjonowanych obiektów. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające od 50 do 250 i więcej pracowników, stanowiły 16,94% ogółu.

W 2020 r. skontrolowano 21 zakładów, co stanowi 19,44 % zaplanowanych do kontroli zakładów pracy.

IV.2. Kontrole w ramach nadzoru

W 2020 r. przeprowadzono 22 kontrole sanitarne oraz 3 dochodzenia w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie chorób zawodowych.

Na podstawie przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy i w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 3 decyzje administracyjne, zawierające 8 nakazów/ obowiązków, w zakresie:

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy (stężenie pyłu, stężenie substancji chemicznych, natężenie hałasu),
- opracowania oceny ryzyka zawodowego,
- obniżenia stężenia pyłu i substancji chemicznych na stanowiskach pracy.

W 2020 r. nie nałożono mandatów karnych.

W ramach zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Jarocinie pracownicy higieny pracy:

1. Dokonali analizy z przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem oraz zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Na terenie działalności PSSE Jarocin funkcjonuje obecnie 1 firma posiadająca uprawnienia do usuwania i transportu wyrobów zawierających azbest. Z uzyskanych informacji wynika, że pracodawca osobiście zajmuje się jedynie transportem (w ograniczonym zakresie) zdemontowanych płyt azbestowych. Demontażem zajmują się inne, zewnętrzne firmy.

W 2020 r. otrzymano 1 zgłoszenie spoza powiatu jarocińskiego, dotyczących prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

2. W ramach realizacji zamierzenia nr 7 „Ocena realizacji działań prowadzonych w ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych 2013-2020 w zakresie ograniczania zagrożeń zawodowych w przetwórstwie przemysłowym (szczególnie obróbka drewna, metali, produkcja spożywcza) oraz związanych z występowaniem czynników chemicznych w środowisku pracy”, w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w 2020 roku pracownik Higieny Pracy wspólnie z pracownikiem Oświaty Zdrowotnej przeprowadził szkolenie dla pracodawców zakładów

mięsnych oraz Powiatowego Inspektora Weterynaryjnego i jego zastępcy na temat „Koronawirus zagrożenie XXI w.”

Za pomocą e-maili, a także telefonicznie wszystkim zainteresowanym udzielano informacji w zakresie ograniczenia zagrożeń w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa. Pracownikom służby BHP w zakładach pracy przesłano materiały w formie informacji, ulotek, infografiki do wykorzystania podczas przeprowadzanych szkoleń oraz w celu umieszczenia ich w miejscu widocznym dla pracowników. W/w materiały pozostawiano również podczas przeprowadzanych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dot. ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

3. Opracowali informację z legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, zgodnie z formularzami INCB.

INCB - Międzynarodowy Organ Kontroli Środków Odurzających wzywa państwa członkowskie do podejmowania wspólnych działań, aby przeciwdziałać produkcji, nielegalnemu handlowi i nadużywaniu substancji, które stanowią zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Zasady nadzorowania handlu niektórymi substancjami często wykorzystywanymi do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych (zwanymi dalej „prekursorami narkotyków”) określa Rozporządzenie Rady (WE) Nr 111/2005 z 22 grudnia 2004 r.

Na terenie powiatu funkcjonują 3 obiekty, zajmujące się wprowadzaniem do obrotu prekursorów kategorii 3 (aceton, toluen). Transakcje przeprowadzane są wyłącznie na terenie Polski. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie corocznie otrzymuje informacje o ilości wprowadzonych do obrotu prekursorów.

5 zakładów stosuje prekursory kategorii 3 (toluen, kwas solny, kwas siarkowy) w swojej działalności (Gorzelnia, Nadleśnictwo – Ośrodek Szkółkarsko-Nasienny, formulatorzy chemii gospodarczej).

4. Dokonali sprawozdania z realizacji inicjatyw Forum działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w zakresie wymiany informacji w sprawie egzekwowania rozporządzeń REACH i CLP.

Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów jest siecią organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów rozporządzeń w sprawie REACH, CLP i PIC w UE, Norwegii, Islandii i Liechtensteinie.

Co roku realizowane są skoordynowane projekty w zakresie egzekwowania przepisów w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG):

- Pierwszy projekt REACH-EN-FORCE-1 (REF-1) dotyczył obowiązków ciążących na producentach i importerach substancji w postaci własnej lub w mieszaninach w odniesieniu do rejestracji wstępnej i informacji w łańcuchu dostaw.
- Projekt REACH-EN-FORCE-2 (REF-2) dotyczył przestrzegania wymogów prawnych nałożonych rozporządzeniami REACH i CLP na dalszych użytkowników będących podmiotami sporządzającymi mieszaniny (formulatorami).
- Projekt REACH-EN-FORCE-3 (REF-3) dotyczył wypełniania obowiązków rejestracyjnych przez producentów, importerów i wyłącznych przedstawicieli w ścisłej współpracy z organami celnymi.
- Projekt REACH-EN-FORCE-4 (REF-4), dotyczył przestrzegania przez producentów, importerów oraz wyłącznych przedstawicieli obowiązków wynikających z załącznika XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH), tj. stosowania ograniczeń dotyczących produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji chemicznych, mieszanin i wyrobów.
- Projekt REACH-EN-FORCE-5 (REF-5), dotyczył kontroli rozszerzonych kart charakterystyki, scenariuszy narażenia, środków kontroli ryzyka i warunków operacyjnych.
- REACH-EN-FORCE-6 (REF-6), dotyczył oceny stopnia przestrzegania przepisów rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) w zakresie klasyfikacji i oznakowania mieszanin, a także wymogu umieszczania klasyfikacji i oznakowania w sekcjach 2 i 3 karty charakterystyki zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 (REACH).
- REACH-EN-FORCE-7 (REF-7), którego głównym założeniem była ocena dotycząca egzekwowania obowiązków w zakresie rejestracji właściwej po upływie końcowego terminu.
- W 2020r. realizowany był Projekt Forum REACH-EN-FORCE-8 (REF-8), którego głównym założeniem było sprawdzenie zgodności i prawidłowości sprzedawanych przez Internet produktów chemicznych.

W ramach w/w projektu kontroli poddano 1 obiekt oraz wypełniono wymagany kwestionariusz.

5. Dokonali oceny realizacji działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych.

W okresie od 01.01. do 30.11. przeprowadzono ogółem 6 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych i wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych.

6. W ramach forum wymiany informacji sieci CLEEN (Chemicals Legislation European Enforcement Network) realizowano wymieniony wyżej projekt REACH-EN-FORCE-8 (REF-8) dotyczący sprawdzenia zgodności i prawidłowości sprzedawanych przez Internet produktów chemicznych.
7. Monitorowali za pomocą SMIOD (System Monitorowania i Ostrzegania o „Dopalaczach”), informacje w zakresie realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze środków zastępczych, sprawozdań i meldunków, dokumentacji dotyczącej nadzoru, w tym kontroli w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz wyników badań kwestionowanych produktów.

W ramach realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu, podczas kontroli zakładów pracy (w I kwartale 2020 r.) wypełniano kwestionariusze dotyczące oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 09 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Informacje w tym zakresie przekazywano do WSSE w Poznaniu. Uzyskano 11 ocen – we wszystkich zakładach przestrzegano całkowitego zakazu palenia tytoniu.

IV.3. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W ewidencji higieny pracy zarejestrowanych jest 29 zakładów, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Tab. 1 Występujące czynniki szkodliwe w zakładach pracy

Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
	NDS/NDN ogółem*	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych (hałas i drgania mechaniczne)
29	416	9	11	416

*pracownik liczony jeden raz – może być narażony na więcej niż jeden czynnik

W 2020 roku skontrolowano 4 zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Są to zakłady, w których stwierdza się przede wszystkim przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu.

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych sprawdzano, czy pracownicy narażeni na działanie czynników szkodliwych poinformowani są o stwierdzonych przekroczeniach, czy wyposażeni są w atestowane, odpowiednio dobrane środki ochrony indywidualnej, zwracano uwagę na stosowanie tych środków, sprawdzano czy miejsca pracy oznakowane są znakami nakazującymi stosowanie ochron indywidualnych.

Wydano 1 decyzję administracyjną, dotyczącą obniżenia stężenia pyłu lub substancji chemicznych. Dzięki podjętym działaniom (montaż prawidłowej instalacji wentylacyjnej) wyeliminowano narażenie.

Największy problem stanowi praca w narażeniu na hałas, w przekroczeniach NDN hałasu pracuje 416 osób. W celu zabezpieczenia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem hałasu polecano konsekwentnie przestrzegać przepisów, zwłaszcza w zakresie stosowania przez pracowników indywidualnych ochron słuchu, które są z reguły jedynym realnym rozwiązaniem istniejącego problemu walki z hałasem. Informowano pracodawców o konieczności przeprowadzania badań audiometrycznych, mających na celu wczesne wykrycie ubytków słuchu i zapobiegnięciu chorobie zawodowej. W przypadkach, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie narażenia jest niemożliwe za pomocą środków technicznych i organizacyjnych, zobowiązywano pracodawców do przeprowadzania regularnych pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników oraz ocenę stopnia narażenia, a także zapewnienia pracownikom atestowanych i odpowiednio dobranych ochronników słuchu.

Fot. 1 Rodzaje środków ochrony słuchu

IV.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W ewidencji PSSE figuruje obecnie 8 zakładów, w których pracownicy mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. W 2020 roku z uwagi na sytuację epidemiologiczną kontroli nie przeprowadzano.

Tab. 2 Czynniki rakotwórcze – dane wg ewidencji zakładów

Nazwa czynnika	Ilość osób eksponowanych			Ilość osób narażonych			Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli
	ogółem	K	M	ogółem	K	M		
Pył drewna twardego, takiego jak dąb i buk	120	69	51	0	0	0	0	0
Azbest	4	0	4	0	0	0	0	0
3,3- dimetoksybenzydyna o-dianizydyna - błękit trwały - b	5	4	1	0	0	0	0	0
RAZEM	129	73	56	0	0	0	0	0

IV.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W ewidencji PSSE figuruje 81 zakładów pracy, w których pracownicy są potencjalnie ekspozycyjni na szkodliwe czynniki biologiczne, zakwalifikowane głównie do 2 lub 3 grupy zagrożenia.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy w 2020 r. skontrolowano ogółem 3 zakłady pracy, w których przeprowadzono 3 kontrole. W skontrolowanych zakładach ekspozycyjni na działanie czynników biologicznych było ogółem 105 osób, a wśród nich to m.in. pracownicy służby leśnej, utrzymania terenów zielonych i pralni. Klasyfikacji czynników biologicznych dokonano w oparciu o literaturę, ponieważ w żadnym zakładzie nie zostały przeprowadzone pomiary środowiskowe uwzględniające czynniki biologiczne.

Tab.3. Czynniki biologiczne

Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli	Ilość ekspozycyjni osób	
3	3	OGÓŁEM	
		863 w tym	
		2 grupa 105	3 grupa 66

Wirus SARS-CoV-2 został wprowadzony przez Komisję Europejską do klasyfikacji szkodliwych czynników biologicznych w 3. grupie ryzyka z adnotacją, że czynności nie powodujące namnażania wirusa (m.in. testy diagnostyczne) są dopuszczalne w laboratoriach odpowiadających co najmniej 2. poziomowi bezpieczeństwa. Natomiast czynności związane z namnażaniem wirusa są dopuszczalne w laboratoriach odpowiadających co najmniej 3. poziomowi bezpieczeństwa.

Na terenie powiatu jarocińskiego nie funkcjonują przedsiębiorstwa lub instytucje naukowe, które prowadzą prace związane z namnażaniem się wirusa SARS-CoV-2.

Pracodawcy organizują procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub zminimalizowanie uwalniania się czynnika biologicznego w miejscu pracy. Podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników na zakażenie wirusem SARS-CoV-2: np. praca zdalna (gdy jest to możliwe ze względu na charakter wykonywanej pracy), stosowanie odstępów między stanowiskami pracy, stosowanie maseczek, przyłbic ochronnych, półgodzinna przerwa pomiędzy zmianami, w zakładach pracy spożywanie posiłków odbywa się w małych grupach, mydła i środki dezynfekcyjne w pomieszczeniach socjalnych oraz dozowniki z płynem odkażającym w widocznych miejscach, w miejscu pracy, instrukcje i informacje o zagrożeniach.

Fot. 2 Znaki stosowane najczęściej w zakładach pracy

IV.6. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami, preparatami biobójczymi, detergentami, środkami ochrony roślin, w zakresie produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania, w 2020 r. przeprowadzono:

- 4 kontrole dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 8 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami),
- 3 kontrole wprowadzających do obrotu prekursorów kategorii 2 i 3,

- 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- 4 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych,

Tab.4. Nadzór nad chemikaliami – ewidencja obiektów

Liczba obiektów w ewidencji w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami					
Producenci	Importerzy	Dalsi użytkownicy – formulatorzy (producenci mieszanin)	Dystrybutorz y substancji chemicznych i ich mieszanin	Stosujący substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami)	Razem:
1	0	3	29	59	92

Tab.5. Nadzór nad chemikaliami – kontrole

Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami:					
Producenci	Importerów	Dalsi użytkownicy – formulatorzy (producenci mieszanin)	Dystrybutorzy substancji chemicznych i ich mieszanin	Stosujący substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami)	Razem:
0	0	0	4	8	12

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2289) oraz rozporządzeń wykonawczych do cytowanej ustawy, rozporządzenia (WE) 1907/2006 REACH i rozporządzenia (WE) 1272/2008 CLP.

Na terenie powiatu jarocińskiego obowiązkowi rejestracji podlega 1 obiekt (gorzelnia), który dokonał już rejestracji wstępnej i rejestracji właściwej.

Przed wprowadzeniem do obrotu substancji lub mieszanin (preparatów chemicznych) dostawca zobowiązany jest dokonać klasyfikacji i oznakowania zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) 1272/2008 CLP. Rozporządzenie CLP jest prawnie wiążące we wszystkich państwach członkowskich i odnosi się bezpośrednio do przemysłu. Zgodnie z przepisami CLP etykieta ma informować wszystkich tych, którzy mają styczność z substancją chemiczną o związanych z nią zagrożeniach. Przykłady produktów stwarzających zagrożenie: niektóre rozpuszczalniki, farby, lakiery, kleje, preparaty do udrażniania rur, mieszaniny zawierające składniki ropopochodne, środki ochrony roślin, produkty biobójcze. Aby ostrzec użytkownika o zagrożeniu i poinformować o sposobie

bezpiecznego stosowania opakowania chemikaliów muszą być właściwie oznakowane. Opakowania niektórych produktów stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka (np. toksycznych, działająco drażniąco na skórę, rakotwórczych kat. 2, mutagennych kat. 2), które są sprzedawane ogółowi społeczeństwa, muszą posiadać wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Ponadto w przypadku obrotu substancjami i mieszaninami stwarzającymi zagrożenie dostawca ma obowiązek przekazać ich karty charakterystyki klientom przemysłowym w łańcuchu dostaw. CLP wprowadza nowe piktogramy określające rodzaj zagrożenia, które różnią się od istniejących symboli.

W ramach nadzoru bieżącego prowadzono również kontrole przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2018 r., poz. 122, ze zm.) w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. Urz. UE L 167 z 27.06.2012, str. 1 ze zm.). Zadania kontrolne produktów biobójczych obejmują m.in. sprawdzenie:

- posiadania i ważności stosownego pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, wydanego przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych,
- dostępności karty charakterystyki produktu biobójczego, sporządzonej na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (REACH),
- obecności i statusu prawnego substancji czynnej,
- zawartości substancji nie będących substancjami czynnymi, ale wymagających rejestracji (jako składników mieszanin w rozumieniu rozporządzenia REACH),
- zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi figurującymi w pozwoleniu na obrót,
- stosowanie produktów biobójczych w działalności zawodowej.

W 2020 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (dystrybutorzy) oraz 4 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych.

W związku z zagrożeniem wynikającym z rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 zaszła potrzeba produkcji w kraju większej ilości produktów biobójczych z przeznaczeniem dezynfekcyjnym. Dlatego też Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych wydał stosowane pozwolenie na udostępnianie lub stosowanie produktów biobójczych z przeznaczeniem dezynfekcyjnym, na podstawie art. 55

ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. U. UE. L 167 z 27.06.2012. str. 1 z późn. zm.). Powyższy przepis stanowi, iż w stosunku do produktów biobójczych niespełniających wymogów rozporządzenia Nr 528/2012, na zasadzie odstępstwa od art. 17 i 19 tego rozporządzenia organ może wydać, na okres nie przekraczający 180 dni, pozwolenie na udostępnienie na rynku lub stosowanie produktu biobójczego niespełniającego wymogów niniejszego rozporządzenia odnoszących się do wydania pozwolenia, do celów ograniczonego i kontrolowanego stosowania pod nadzorem właściwego organu, jeżeli zastosowanie tego rodzaju środka jest konieczne ze względu na wystąpienie zagrożenia dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub dla środowiska, którego nie można powstrzymać innymi środkami. Produkty biobójcze przeznaczone do dezynfekcji, na które zostało wydane pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie zgodnie z art. 55 ust. 1 rozporządzenia nr 528/2012 mogą pozostawać na rynku do daty upływu terminu ważności produktu biobójczego, określonej na jego etykiecie.

Obecnie produkty do dezynfekcji (szczególnie rąk) oferowane przez różnego rodzaju punkty sprzedaży, nawet takie, które do tej pory nie prowadziły takiej działalności, a także są udostępnione do stosowania przez wszystkie sklepy i obiekty użyteczności publicznej, kościoły, itp.

IV.7. Choroby zawodowe

W 2020 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie wpłynęły 4 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej u osób zatrudnionych w zakładach na terenie powiatu jarocińskiego.

PPIS w Jarocinie wydał 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosni i trwałą dystonią, wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych wymienione w pozycji 15.2 i 15.3. wykazu chorób zawodowych określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tj. z 2013 r. poz. 1367), wydanych na podstawie art. 237 § 1 pkt 3-6 i § 11 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 162) oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Do chwili obecnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie nie otrzymał żadnego zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej COVID-19 oraz orzeczenia lekarskiego o stwierdzeniu lub braku podstaw do jej stwierdzenia.

IV.8. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zgodnie z treścią art. 4 § 1 pkt 9a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących: zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050). Obecnie (po nowelizacji ustawy) substancję będącą jednocześnie środkiem odurzającym i nową substancją psychoaktywną albo substancją psychotropową i nową substancją psychoaktywną uznaje się odpowiednio za środek odurzający albo substancję psychotropową podlegającą zabezpieczeniu przez organy ścigania lub organy celne w trybie określonym w przepisach o postępowaniu karnym.

Wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie, wprowadzenie do obrotu, udzielenie innej osobie, ułatwienie albo umożliwienie ich użycia, albo nakłanianie do użycia, albo posiadanie środków odurzających, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych podlega karze grzywny lub karze pozbawienia wolności.

Każdy przypadek wprowadzania do obrotu (lub nawet posiadania) nowych substancji psychoaktywnych, mający miejsce po 21 sierpnia 2018 r., organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej mają obowiązek zgłosić do organów ścigania.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w celu ograniczenia zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, utworzony został rejestr zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, który prowadzi Główny Inspektor Sanitarny. Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszenia dokonuje się w postaci elektronicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny udostępnia

niezwłocznie zgłoszenie właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W 2020 r., do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie nie wpłynęło żadne zgłoszenie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Wszystkie prowadzone postępowania wprowadzone są do bazy Systemu Monitorowania Informacji o Dopalaczach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie prowadzi ścisłą współpracę ze Szpitalem Powiatowym w Jarocinie oraz Komendą Powiatową Policji w Jarocinie.

IV.9. Podsumowanie:

Działania w zakresie higieny pracy zaplanowane do realizacji na 2020 r. zostały częściowo ograniczone. Od początku zagrożenia wirusem SARS-CoV-2 (po 15.03.2020 r.) pracownik higieny pracy uczestniczył w działaniach związanych z realizacją zadań w dziale epidemiologii, przy odbieraniu telefonów, maili oraz udzielaniu informacji nt. koronawirusa, przeprowadzaniu wywiadów epidemiologicznych, prowadzeniu i przesyłaniu informacji statystycznych, itp.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

V.1. Informacje ogólne

W roku 2020 stanowisko higieny dzieci i młodzieży obejmowało swym nadzorem następujące stałe placówki nauczania i wychowania:

- 9 żłobków,
- 25 przedszkoli i innych ośrodków przedszkolnych realizujących program wyrównywania szans,
- 21 szkół podstawowych w tym 1 dla osób dorosłych,
- 2 licea ogólnokształcące, w tym 1 dla dorosłych,
- 1 szkołę policealną dla dorosłych,
- 17 zespołów szkół, w których funkcjonuje: 11 przedszkoli, 13 szkół podstawowych, 5 liceów ogólnokształcących, 4 technika, 2 szkoły branżowe, 1 szkoła specjalna, 1 szkoła policealna oraz 4 szkolne schroniska młodzieżowe,
- 2 placówki z pobytem całodobowym (Wielkopolski Samorządowy Zespół Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych w Cerekwicy Nowej, Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” Góra),
- 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego,
- 1 poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jarocinie,
- 4 placówki wychowania pozaszkolnego (szkoły muzyczne, szkoły językowe),
- 4 placówki rekreacyjne (schroniska młodzieżowe).

W 2020 roku pod nadzór Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Jarocinie wróciły takie podmioty jak:

- Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Jarocinie,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Jarocinie,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Jarocinie,
- Zespół Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach,
- Zespół Szkół Specjalnych w Jarocinie,
- Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze,
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia przy Stowarzyszeniu Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „Miś” w Goli,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jarocinie.

W roku 2020 oddano do użytku dwa nowe obiekty: Publiczny Żłobek w Jaraczewie oraz Przedszkole Paddington w Jarocinie przy ul. Wrocławskiej.

Ogółem pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie na koniec roku 2020 znajdowało się 89 placówek stałych.

Z uwagi na wprowadzenie stanu epidemii, wiele placówek szkolnych i przedszkolnych przeszło na zdalne nauczanie, w związku z powyższym planowane kontrole placówek stałych mogły się odbyć tylko w I kwartale 2020 r. Natomiast od września, mimo nauczania stacjonarnego, z uwagi na występowanie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród nauczycieli oraz uczniów wiele klas z poszczególnych placówek nauczania obejmowanych zostawało kwarantanną. Dyrektorzy szkół i przedszkoli występowali z wnioskami do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o zawieszenie zajęć stacjonarnych i przejście na zdalne nauczanie klas czy oddziałów przedszkolnych, obejmowanych kwarantanną. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 49 opinii dotyczących zawieszenia zajęć lekcyjnych w podległych placówkach nauczania i wychowania.

Kontrolą objęto również turnusy zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży zarejestrowane w bazie MEN.

Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Higieny Dzieci i Młodzieży, realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówkach oświatowych i wypoczynku, skontrolował 30 placówek stałych oraz 31 turnusów w czasie trwania wypoczynku zimowego i letniego.

W ramach nadzoru przeprowadzono kontrole stałych placówek nauczania i wychowania, oceniając ich stan pod kątem technicznym, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz dokonując oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomii stanowiska pracy ucznia, dostępności do infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, higieny pracy umysłowej, dostępności uczniów do profilaktycznej opieki medycznej).

Ogółem w roku 2020 przeprowadzono 61 kontroli sanitarnych planowanych i doraźnych. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

V.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie powiatu jarocińskiego nie stwierdzono budynków nieprzystosowanych do pobytu dzieci i młodzieży oraz budynków w złym stanie technicznym. W trakcie kontroli sanitarnych nie stwierdzono również zaniedbań w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego w przedszkolach, szkołach różnego typu i innych placówkach nauczania i wychowania.

V.3. Warunki do utrzymania higieny

Wszystkie placówki nauczania i wychowania powiatu jarocińskiego zaopatrzone są w wodę z sieci wodociągów miejskich lub gminnych, posiadają instalację kanalizacyjną w budynkach oraz wewnętrzne sanitariaty. Posiadają w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych stały dostęp do ciepłej bieżącej wody, zapewniają możliwość korzystania z mydła w dozownikach, papieru toaletowego oraz suszarek/ręczników papierowych lub ręczników indywidualnych. Stan techniczny i porządkowy pomieszczeń sanitarnohigienicznych był prawidłowy.

V.4. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oceniono w 7 szkołach. W skontrolowanych szkołach infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawia się następująco:

- 1 szkoła podstawowa posiada tylko boiska sportowe (SP Bachorzew), w związku z czym zajęcia z tego przedmiotu realizowane były w miejscach takich jak: korytarze, hole lub inne pomieszczenia nie przystosowane do tego typu zajęć,
- 3 placówki posiadają salę zastępczą,
- 2 szkoły podstawowe posiadają szkolne zespoły sportowe z boiskiem,

Podobnie jak w latach ubiegłych w roku 2020 uczniowie części szkół mieli również możliwość korzystania z infrastruktury sportowej znajdującej się poza placówką szkolną i tak: 1 szkoła korzystała z siłowni/fitness klubu, 4 szkoły realizowały zajęcia wychowania fizycznego na basenie.

W 2 skontrolowanych szkołach podstawowych, przy szkolnych zespołach sportowych (jako szkolny zespół sportowy należy rozumieć zespół pomieszczeń składający się z jednej lub dwóch sal sportowych oraz pomieszczeń pomocniczych, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, pokój nauczycieli wychowania fizycznego) znajdują się natryskownie, które wykorzystywane są przez uczniów tylko po zajęciach dodatkowych.

V.5. Higiena procesu nauczania

Meble szkolne

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2020 r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów, zwracając również uwagę na prawidłowe, zgodne z PN oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie oraz stan techniczny. Ocenę przeprowadzono w 2 oddziałach jednej placówki przedszkolnej. Skontrolowano dostosowanie mebli do wzrostu przedszkolaków na 126 stanowiskach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ergonomicznym dostosowaniu wielkości mebla szkolnego do wzrostu dziecka/ucznia.

W roku 2020 kontynuowano ocenę posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble edukacyjne i sprzęt sportowy.

W 14 skontrolowanych w tym zakresie placówkach stwierdzono, iż placówki posiadają meble zakupione po 1997 roku w następujących odsetkach w stosunku do całości:

- do 50% – 2 placówki,
- powyżej 50% – 3 placówki,
- 100% – 9 skontrolowanych placówek.

Meble edukacyjne zakupione przez szkoły i placówki po 1997 roku w 14 placówkach posiadają w 100% certyfikaty.

Posiadanie przez szkoły i placówki sprzętu sportowego zakupionego po 1997 roku przedstawia się następująco: w 13 skontrolowanych placówkach stwierdzono sprzęt sportowy zakupiony po 1997 roku w następującym odsetku do całości: do 25% – 2 placówki, powyżej 50% – 3 placówki, 100% – 8 placówek. Sprzęt sportowy w skontrolowanych placówkach zakupiony po roku 1997 w 13 obiektach posiada w 100% certyfikaty.

Rozkład zajęć szkolnych

Podczas bieżących kontroli szkół, ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Ocenie poddano 64 oddziały w 7 szkołach podstawowych.

W roku 2020 w 3 szkołach podstawowych, w 11 oddziałach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a w szczególności większą niż 1 godzina różnicę w rozpoczynaniu zajęć pomiędzy dniami w tygodniu.

W głównej mierze nieprawidłowości w planach lekcji wynikają z braku dostatecznej liczby nauczycieli dla danego przedmiotu. Nauczyciele prowadzą zajęcia z danego przedmiotu w różnych placówkach na terenie powiatu, w związku z powyższym, dyrektorzy szkół zmuszeni są dostosować rozkład zajęć lekcyjnych do możliwości pracy danego nauczyciela.

V.6. Opieka medyczna

W istniejących i skontrolowanych na terenie powiatu jarocińskiego placówkach szkolnych opieka medyczna sprawowana jest przez pielęgniarki/higienistki środowiska szkolnego. Spośród skontrolowanych obiektów, w 2 szkołach podstawowych oraz w 2 zespołach szkół, gabinet pielęgniarki szkolnej jest do dyspozycji jednej szkoły.

V.7. Prowadzenie dożywiania w szkołach

W 7 skontrolowanych placówkach szkolnych ocenie poddano sposoby dożywiania uczniów. W wyniku oceny stwierdzono:

- 2 szkoły podstawowe, w których posiłki przygotowywane są na miejscu,
- 3 szkoły podstawowe oraz 2 zespoły szkół, które korzystają z posiłków dowożonych,

- w w/w placówkach podawane są posiłki jednodaniowe, z posiłków tych skorzystało 492 uczniów,
- placówki te udostępniają dzieciom napoje (głównie herbata), liczba korzystających uczniów to 1193,
- z posiłków dofinansowanych korzysta 56 uczniów,
- skontrolowane placówki uczestniczyły w programie wydawania mleka w opakowaniach jednorazowych, jak i z programu świeże owoce i warzywa, z którego skorzystało 496 dzieci,

W roku szkolnym 2019/2020 programami zostali objęci uczniowie klas od I do V (dotychczas program „szklanka mleka” obejmował uczniów klas I – III).

Rodzaj dożywiania	Ilość szkół	Liczba uczniów objętych dożywianiem
Posiłki obiadowe przygotowywane na miejscu	2 w tym: 2 SP	0
Posiłki obiadowe - cateringowe	5 w tym: 3 SP 2 ZS	492
Obiady I daniowe	7 w tym: 5 SP 2 ZS	492 w tym 342 SP 150 ZS
Podawanie ciepłych napojów oraz udział w akcji świeże owoce i warzywa	7 w tym: 5 SP 2 ZS	1193 w tym: 853 SP 340 ZS
Posiłki dofinansowane (GOPS, MGOPS)		56 w tym: 30 SP 26 ZS

SP – Szkoły Podstawowe
ZS – Zespoły Szkół

V.8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

Z uwagi na niewielką ilość przeprowadzonych w 2020 roku kontroli, w 3 placówkach nauczania (2 szkoły podstawowe, 1 zespół szkół) znajdują się gabinety chemiczne lub przystosowane sale fizyko/chemiczno/biologiczne, posiadające substancje i preparaty chemiczne. Wszystkie skontrolowane w tym zakresie szkoły posiadają aktualne spisy znajdujących się w gabinetach substancji i preparatów chemicznych. Postępowanie z w/w substancjami i ich przechowywanie jest prawidłowe.

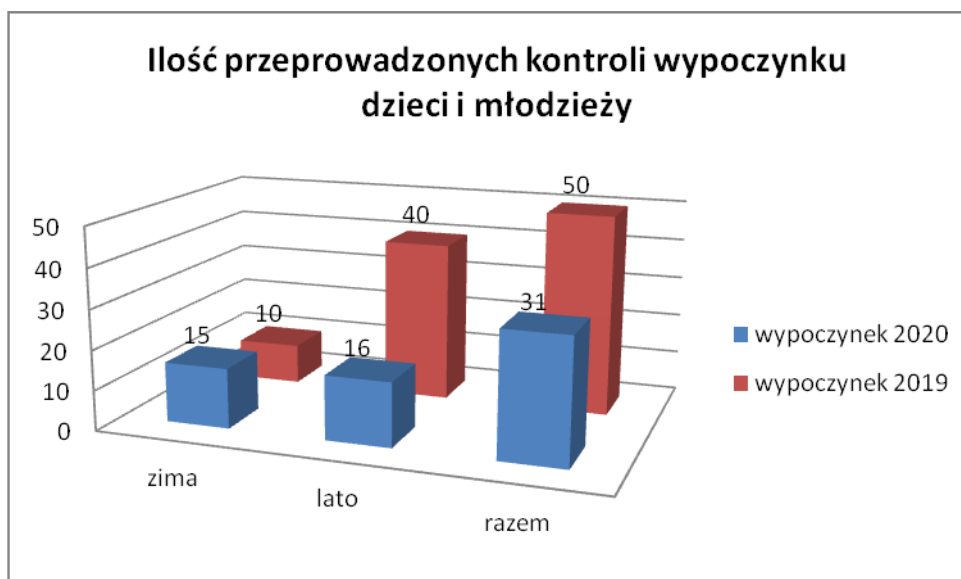
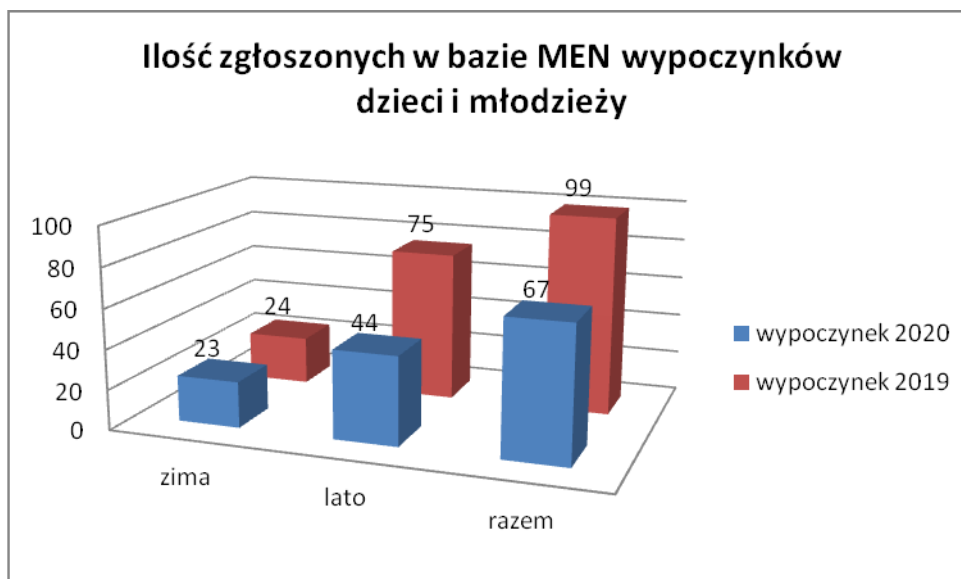
V.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2020 na terenie powiatu jarocińskiego w bazie MEN zarejestrowanych zostało 67 turnusów letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży (w tym 28 w miejscu zamieszkania i 39 wyjazdowe).

W okresie zimowego wycieczki skontrolowano 4 turnusy w obiektach hotelarskich, 6 turnusów w obiektach sezonowych oraz 5 turnusów wycieczki organizowanego w miejscu zamieszkania. W sumie w zimowym wycieczki uczestniczyło 574 dzieci i młodzieży.

W wycieczki letnim uczestniczyło natomiast 544 dzieci w 9 wycieczkach zorganizowanych w obiektach hotelowych (obozy, kolonie) oraz w 7 wycieczkach, zorganizowanych w miejscu zamieszkania (półkolonie).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia uczestnikom właściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz opieki medycznej. Zapewniono bardzo dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji.

V.10. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu

We wszystkich skontrolowanych placówkach przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. W placówkach nauczania i wychowania zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych obowiązuje całkowity zakaz używania w/w substancji bez możliwości wydzielenia palarni dla osób palących. W widocznych miejscach w obiektach nauczania i wychowania umieszczone są oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie używania w/w substancji.

V.11 Podsumowanie:

1. W związku z ogłoszonym stanem epidemii w dniu 28.08.2020 r. w Auli Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 w Jarocinie, przy ul. Franciszkańskiej 1, zorganizowane zostało spotkanie, w którym uczestniczyli dyrektorzy szkół oraz przedstawiciele placówek nauczania i wychowania z podległego terenu. Na spotkaniu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie, Pani Beata Oleśków, omówiła sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu jarocińskiego. Następnie pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Higieny Dzieci i Młodzieży omówił wytyczne opracowane przez Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego. Ponadto przekazano informację o wytyczeniu ścieżki szybkiego kontaktu pomiędzy dyrektorami szkół a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Jarocinie. Na zakończenie udzielano licznych odpowiedzi, na nurtujące dyrektorów pytania.
2. W związku z ogłoszonym stanem epidemii i przejściem szkół na zdalne nauczanie, niemożliwe do realizacji stało się wykonanie planu kontroli na rok 2020. Jednakże pracownik higieny dzieci i młodzieży pozostawał w stałym kontakcie z Dyrektorami placówek, przekazywał istotne informacje związane z COVID-19, służył pomocą w rozwiązywaniu problemów.
3. Podczas kontroli letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, organizatorzy wypoczynku zapewnili właściwe warunki higieniczno-sanitarne dla uczestników wypoczynku, przestrzegali procedur służących ograniczeniu ryzyka zakażenia dzieci i młodzieży oraz kadry w czasie trwania epidemii COVID-19.

VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

VI.1. Głównym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz nad materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością jest sprawdzanie, czy przedsiębiorcy sektora spożywczego odpowiedzialni za bezpieczeństwo żywności spełniają wymagania obowiązujących przepisów, których celem jest ochrona i zapewnienie zdrowia i życia człowieka. Realizując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie w 2020 r. nadzorował 785 obiektów (w 2019 r. – 765), w tym:

- 770 zakładów żywności i żywienia,
- 9 obiektów obrotu i produkcji materiałów oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 6 obiektów produkcji, konfekcjonowania i obrotu kosmetykami,

Skontrolowanych zostało ogółem 128 obiektów, co stanowi 16,3 % wszystkich obiektów w ewidencji. Natomiast łącznie przeprowadzono 192 kontrole sanitarne:

- 190 w obiektach żywności i żywienia,
- 1 kontrolę w obiektach wytwórni i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 1 kontrolę w ramach nadzoru nad zakładami produkcji i obrotu kosmetykami.

W harmonogramie urzędowych kontroli na 2020 r. zaplanowano 275 kontroli sanitarnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 80 decyzji zatwierdzających i wykreślających oraz 45 decyzji płatniczych. Nie wydano decyzji administracyjnych z terminami usunięcia uchybień oraz nie nałożono mandatów karnych.

Tab. Nr 1 Podstawowe wskaźniki działalności kontrolnej Oddziału w latach 2019 i 2020

Rodzaj danych	2019	2020
Liczba obiektów wg ewidencji	765	785
Liczba obiektów skontrolowanych	355	128
Liczba obiektów ocenionych	218	45
Liczba kontroli	498	192
Liczba decyzji	8 merytorycznych 113 zatwierdzających	0 merytorycznych 48 zatwierdzających
Liczba decyzji wstrzymania działalności	-	-
Liczba mandatów/kwota	12/3.000	0 / 0
Wysokość średniego mandatu /zł/	250 zł	-
Liczba wniosków do sądu	-	-
Odsetek obiektów złych- ogółem	1,17 %	-
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	161	102
Odsetek próbek kwestionowanych	3,7%	-
Liczba pobranych próbek sanitarnych	-	-
Odsetek kwestionowanych próbek sanitarnych	-	-

W 2020 r. nie stwierdzono obiektów o złym stanie sanitarnym.

Tab. Nr 2 Porównanie stanu sanitarnego grup obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku w latach 2018-2019-2020

Grupy obiektów wg arkusza Mz-48	Liczba obiektów nadzorowanych			Liczba obiektów niezgodnych z wymaganiami		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Obiekty produkcji żywności	147	147	151	0	0	0
Obiekty obrotu żywnością	449	474	483	6	6	0
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte w tym zakłady małej gastronomii	84	84	88	3	3	0
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	46	45	48	0	0	0
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	5	5	5	0	0	0
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	3	4	4	0	0	0
Zakłady konfekcjonujące kosmetyki/bez produkcji	1	1	1	0	0	0
Obiekty obrotu kosmetykami	6	5	5	0	0	0
Ogółem – obiekty objęte nadzorem	741	765	785	9	9	0

Największą grupę nadzorowanych obiektów na terenie powiatu, podobnie jak w minionych latach, stanowiły obiekty obrotu żywnością – 483, co stanowi 61,5% wszystkich obiektów według ewidencji.

Wymagania prawa żywnościowego nakładają na przedsiębiorców branży spożywczej obowiązki w celu zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności poprzez stosowanie zasad dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP. Zasady GHP/GMP posiadają wdrożone wszystkie zakłady a system HACCP obowiązuje w 339 zakładach. Zakłady posiadające wdrożony system HACCP utrzymują go, a nowo powstające od samego początku działania systematycznie wdrażają system.

VI.2. Działania w ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

W 2020 r. podejmowano działania zgodne z procedurami RASFF wobec 15 otrzymanych powiadomień alarmowych i 12 informacyjnych. Powiadomienia dotyczyły głównie środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, a także wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- filet z piersi kurcząt z obojczykiem – stwierdzono Salmonella Enteritidis,
- Nylon Potato Masher – migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- Kresto Sezam – stwierdzono obecność Sallmonela Amsterdam i Salmonella Livngstone,

- talerz deserowy Granit z Chin – stwierdzono migrację ołowiu,
- kielbasa surowa – metka łososiowa – wykrycie *Listeria monocytogenes*,
- 2 powiadomienia Lekarza Weterynarii dotyczące tuszki i elementów – CEDROB S.A. – *Salmonella* Enteritidis,
- filet z kurczaka CEDROB S.A. Ujazdówek – stwierdzono obecność *Salmonella* Enteritidis,
- hamburger drobiowy – wykrycie obecności bakterii *Listeria monocytogenes*,
- szynka surowa wędzona – obecność bakterii *Listeria monocytogenes*,
- powidła śliwkowe Dawtona – wykrycie w produkcie fragmentu pestki,
- filety śledziowe a’la Matjas – wykrycie *Listerii monocytogenes*,
- kielbasa polska – wykrycie *Listerii monocytogenes*,
- rodzynki sułtańskie Fresco – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A,
- chipsy bananowe Bakalland S.A. – stwierdzenie przekroczenia NDP benzo(a)pirenu,
- produkt „Zarodki pszenne prażone Dobra kaloria” – powiadomienie informacyjne – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu,
- migdały California Shelled Almonds – niewystarczające dokumenty dotyczące śledzenia produktu,
- kielbasa polska – powiadomienie informacyjne -stwierdzono *Listerie monocytogenes*,
- jogurty z owocami truskawka i wiśnia mix Landliebe – możliwość wystąpienia ciała obcego,
- mięso drobiowe Bodama Sp. z o.o. – wykrycie bakterii *Salmonella*,
- olej z ryżu – Mi’ra z Włoch – przekroczenie dopuszczalnego poziomu estrów glicydołu i estrów 3-MCPD,
- 2 powiadomienia dotyczące selera korzeniowego – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu cyprodynilu,
- tuszka i elementy CEDROS S.A. – *Salmonella* Enteritidis,
- paprykarz De Luxe – zmienione cechy organoleptyczne,
- Fresh turkey goulash – obecność bakterii *Salmonella* Newport,
- herbata ziołowa DOGADAN – stwierdzono nieautoryzowane składniki nowej żywności oraz składniki o potencjalnym działaniu farmakologicznym.

Na podstawie w/w powiadomień podejmowano działania zapewniające wyeliminowanie zagrożeń. W przypadku stwierdzenia w obrocie niebezpiecznych środków spożywczych nadzorowano wycofywanie ich z rynku zgodnie z ustawowymi kompetencjami.

VI.3. Najczęściej stwierdzane uchybienia w najbardziej znaczących grupach obiektów

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie nie wydał decyzji administracyjnych z terminami usunięcia uchybień, ani nie nałożył mandatów karnych. Nie stwierdzono również obiektów o złym stanie sanitarnym.

Tab. Nr 3 Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia w latach 2018- 2019-2020

Grupy obiektów wg MZ-48	% obiektów niezgodnych w grupach		
	2018	2019	2020
Sklepy spożywcze	2,12%	2,19%	-
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	3,5%	3,5%	-

VI.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę bezpieczeństwa żywności i materiałów do kontaktu ze środkami spożywczymi przeprowadzały akredytowane laboratoria. Na rok 2020 zgodnie z rocznym planem poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu zostało zaplanowanych 97 próbek, z czego 45 przypadło na próbki mikrobiologiczne, a 52 na próbki do badań chemicznych. Dodatkowo pobrano 5 próbek lodów z automatu w kierunku mikrobiologicznym. Plan poboru próbek wykonano w 100 %. Łącznie więc pobrano 102 próbki. W 2020 r. jakość zdrowotna środków spożywczych uległa poprawie w stosunku do roku minionego – nie zanotowano kwestionowanych próbek. W 2020 r. nie pobierano próbek sanitarnych, próbek kontrolnych posiłków ani próbek pobieranych w przypadku zatruc pokarmowych.

VI.5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku.

W 2020 r. pod nadzorem znajdowało się 9 obiektów zajmujących się produkcją lub obrotem przedmiotów użytku do kontaktu z żywnością. Było to 5 zakładów produkujących materiały do kontaktu z żywnością takie jak torebki papierowe, pojemniki gastronomiczne, opakowania kartonowe, a także zajmujące się konfekcjonowaniem papieru śniadaniowego oraz 4 obiekty obrotu tymi materiałami. Na 2020 r. zaplanowano do urzędowej kontroli 3 obiekty. Jednak ze względu na sytuację epidemiologiczną związaną z epidemią SARS-CoV-2 nie zostały one skontrolowane. W 2020 r. pobrano do badania laboratoryjnego 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – wyrób ceramiczny ”Talerz płaski”. Próbka nie została zakwestionowana.

VI.6. Jakość zdrowotna kosmetyków

Nadzór nad kosmetykami prowadzony jest w 1 zakładzie konfekcjonującym kosmetyki oraz w obrocie handlowym. W ramach prowadzonego nadzoru nad kosmetykami w obrocie handlowym skontrolowano 1 obiekt, w którym oceniono oznakowanie opakowania jednostkowego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Nie odnotowano również w obrocie handlowym niedozwolonych kosmetyków zgłoszonych w systemie RAPEX. W omawianym roku nie pobrano próbek kosmetyków.

VI.7. Nadzór nad suplementami diety

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie znajduje się jedna firma konfekcjonująca i produkująca na zlecenie firm zewnętrznych suplementy diety. W omawianym roku obiekt nie został skontrolowany.

VI.8. Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego

W 2020 r. sposób żywienia oceniono w 2 obiektach. Kierując się ogólnymi zasadami prawidłowego układania jadłospisów w kontrolowanych obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania i sporządzania jadłospisów.

VI.9.1. Żywnienie w szkołach

W 2020 r. dokonano oceny 1 jadłospisu w stołówce szkolnej. Jakościowa ocena teoretyczna poszczególnych posiłków według ogólnych zasad prawidłowego układania jadłospisów, nie wykazała nieprawidłowości. Przy planowaniu żywienia wykorzystano modelowe racje pokarmowe, co zapewniło prawidłowy udział poszczególnych grup produktów spożywczych w żywieniu.

W związku z obowiązującym tzw. rozporządzeniem „sklepikowym” podczas przeprowadzanej oceny sposobu żywienia w obiekcie, dokonano analizy w zakresie spełnienia wymagań rozporządzenia. W ocenianym jadłospisie stwierdzono prawidłowe planowanie owoców i warzyw, mleka oraz przetworów mlecznych. Podawane napoje nie były dosładzane cukrem ani substancjami słodzącymi. Zupy oraz sosy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych.

VI.9.2. Żywnienie w przedszkolach

W 2020 r. w 1 stołówce przedszkolnej dokonano oceny podstawowych posiłków zawartych w jadłospisie. Stwierdzono właściwe planowanie żywienia. Środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci spełniały wymagania dla danej grupy wiekowej wynikające z aktualnych norm żywienia oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Posiłki były przygotowywane z naturalnych składników. Do śniadań wykorzystywano pieczywo z każdego rodzaju.

VI.10. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi

W ramach współpracy z jednostkami administracji państwowej przekazano władzom powiatu jarocińskiego informacje o podjętych działaniach w ramach zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu jarocińskiego.

W przypadkach stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących nieprawidłowej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie przekazywał stosowne informacje właściwemu miejscowemu organowi Inspekcji Weterynaryjnej. Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną dotyczyła również przekazywania wyników badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pochodzenia zwierzęcego.

VI.11. Podsumowanie:

Jakość zdrowotna środków spożywczych znajdujących się na lokalnym rynku uległa poprawie w stosunku do roku minionego. Nie odnotowano kwestionowanych próbek.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, w dalszym ciągu będzie kontynuowany wzmożony nadzór sanitarny, szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia.

VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

VII.1. Działania podejmowane w 2020 r. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie wynikały przede wszystkim z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb środowiska lokalnego. Realizowane działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia dotyczyły następujących zagadnień:

- profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i innych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”,
- profilaktyki chorób zakaźnych, w szczególności zakażeń COVID-19,
- promowania zdrowego stylu życia w zakresie żywienia i aktywności fizycznej,
- profilaktyki chorób nowotworowych.

Realizacja zagadnień problemowych

Na terenie powiatu jarocińskiego realizowane były programy edukacyjne o zasięgu ogólnopolskim - inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz wojewódzkim - inicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

VII.2. Do działań, które realizowane były na terenie całego kraju, w tym także na terenie powiatu jarocińskiego zaliczamy następujące zagadnienia:

VII.2.1. Profilaktyka HIV/AIDS - realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

W ramach działań profilaktycznych ukierunkowanych na ograniczanie rozprzestrzeniania się HIV/AIDS Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie podejmowała liczne działania edukacyjne, jednak ze względu na ogłoszony stan epidemii oraz zamknięcie placówek edukacyjnych większość z nich podejmowana była w formie elektronicznej.

14 lutego 2020 r. w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Jarocinie we współpracy z dyrekcją placówki, szkolną służbą zdrowia oraz pedagogiem szkolnym, przeprowadzono wśród 106 osobowej grupy młodzieży akcję informacyjno-

edukacyjną pod hasłem „**Bezpieczne Walentynki 2020**” dotyczącą profilaktyki HIV/AIDS.

Na terenie szkoły zorganizowano punkt informacyjno-konsultacyjny z materiałami edukacyjnymi wydanymi przez Krajowe Centrum ds. AIDS, przygotowano ekspozycję wizualną dotyczącą drogi szerzenia zakażeń, zorganizowano projekcję filmu „Fryzjerzy świata wobec AIDS”. Wśród uczniów przeprowadzono minikonkurs na temat HIV/AIDS; młodzież losowała pytania, a za prawidłowo udzielone odpowiedzi otrzymywała nagrody: walentynkowe kartki, serduszka, breloczki oraz długopisy ufundowane przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Jarocinie.

*Fot. Nr 1, 2, 3 Akcja informacyjno-edukacyjna "Bezpieczne Walentynki 2020"
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Jarocinie.*

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS w Szkole Podstawowej nr 2 w Jarocinie przeprowadzono zajęcia edukacyjno-warsztatowe dla uczniów dwóch klas VII na temat niedoboru odporności. Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Jarocinie przygotował i przeprowadził wykład na temat „AIDS - choroba, której nie należy się bać, lecz dużo o niej wiedzieć” w oparciu o prezentację multimedialną. Na podstawie uzyskanych wiadomości młodzież wzięła udział w zajęciach warsztatowych z wykorzystaniem diagramu „Oś ryzyka”.

Fot. Nr 4, 5 Zajęcia edukacyjno-warsztatowe w Szkole Podstawowej nr 2 w Jarocinie dla uczniów klas siódmych.

W każdą третią niedzielą maja odbywa się Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS. Organizatorzy chcieli uczcić pamięć tych wszystkich, którzy odeszli z powodu tej choroby oraz zwrócić uwagę na potrzebę pomocy oraz wsparcia dla osób żyjących z HIV oraz chorych na AIDS. Informację o obchodach tego święta zamieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu ogłosiła konkurs adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych na plakat o tematyce profilaktyki HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową. Konkurs, ze względu na sytuację epidemiologiczną związaną z zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2, został zrealizowany z pominięciem etapu powiatowego.

Pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej przekazał informację o konkursie wraz z regulaminem i załącznikami do pięciu placówek oświatowych na terenie powiatu jarocińskiego, zamieścił informację o konkursie oraz regulamin na stronie internetowej oraz na Facebooku PSSE w Jarocinie. W etapie wojewódzkim wzięła udział jedna szkoła z terenu powiatu jarocińskiego – Zespół Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach.

W związku z sytuacją epidemiologiczną działania profilaktyczno-edukacyjne związane z obchodami Światowego Dnia AIDS prowadzone były w formie internetowej, poprzez publikację materiałów edukacyjnych na stronie internetowej PSSE w Jarocinie, Facebooku oraz internetowym wydaniu lokalnej prasy, na łamach której zamieszczono artykuł „Pamiętajmy o chorych i ich bliskich. Dzisiaj Światowy Dzień AIDS”. Ponadto na Facebooku PSSE w Jarocinie zamieszczone zostały prace konkursowe uczniów Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych, biorące udział w etapie wojewódzkim.

VII.2.2. Profilaktyka palenia tytoniu

W 2020 r. kontynuowano działania w ramach profilaktyki tytoniowej w oparciu o Narodowy Program Zdrowia, Europejski Kodeks Walki z Rakiem, Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych.

W III kwartale 2020 r. uczniowie klas VI wzięli udział w konkursie „**Palić, nie palić – oto jest pytanie?**”. Zadaniem konkursowym było przygotowanie apelu pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” skierowanego do rówieśników, propagującego zdrowy styl życia wolny od inhalowania e-papierosów. Celem konkursu było poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków używania e-papierosów, promowanie nieużywania e-papierosów, szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej oraz kształtowanie postaw asertywnych wobec osób inhalujących e-papierosy.

Do etapu powiatowego przystąpiły 4 szkoły z powiatu jarocińskiego, w etapie szkolnym wzięło udział 10 uczestników. Fundatorem nagród dla laureatów etapu powiatowego była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie, ponadto Starostwo Powiatowe w Jarocinie przekazało laureatom nagrody - gadżety.

W etapie wojewódzkim uczennica Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Prusach zajęła II miejsce.

Prusy, 12 października 2020 r.

Apel do młodzieży

Drogie Koleżanki i drodzy Koledzy!

„Palić, nie palić - oto jest pytanie?”

W ostatnich czasach dużo słyszy się o e-papierosach. Coraz bardziej stają się popularne wśród młodzieży, uczniów, moich rówieśników, którzy chętnie po nie sięgają. Dlaczego to robią? Ciekawość, chęć bycia modnym, imponowanie innym, a także presja otoczenia, to najczęstsze przyczyny.

Nie róbcie tego! To realne niebezpieczeństwo dla zdrowia, a nawet życia! Wiele osób twierdzi, że elektroniczne odpowiedniki papierosów nikomu nie szkodzą, ponieważ nie są to „prawdziwe” papierosy. To błąd! Szkodzą drogom oddechowym, powodują choroby naczyń krwionośnych, zwiększają ryzyko udaru, zawału, choroby serca, astmę i przyczyniają się do chorób nowotworowych. Skończmy z tym! Zastanówcie się, czy warto po nie sięgać? Niektóre składniki e-papierosów są bardzo niebezpieczne. Areozol zawarty w nich jest szkodliwą „parą wodną”, może zawierać wiele trujących substancji, takich jak: acetaldehyd, akroleinę, propanal, nikotynę, aceton, formaldehyd i karcinogenne nitrozaminy.

Rzucenie palenia nie jest proste, ale jeśli nie przestaniemy, skutki tego mogą być tragiczne. Uzależnienie to ma negatywny wpływ na rozwój mózgu, a zwłaszcza w okresie nastoletnim, mózg szybciej uzależnia się od nikotyny.

Apeluję do Was droga młodzieży, E-PAPIEROSY nie są bezpieczne, najlepiej wdychać czyste powietrze!

Amelia Minta

Niepubliczna Szkoła Podstawowa
im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Prusach

Fot. Nr 6 Praca konkursowa uczennicy Niepublicznego Zespołu Szkół w Prusach - II miejsce w etapie wojewódzkim konkursu "Palić, nie palić - oto jest pytanie?"

W ramach profilaktyki antytytoniowej zrealizowane zostały dwie interwencje nieprogramowe: **Światowy Dzień bez Tytoniu** oraz **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. Hasłem Światowego Dnia bez Tytoniu w roku 2020 była ochrona młodzieży przed manipulacjami branży tytoniowej oraz zapobieganie używaniu tytoniu i nikotyny. W związku z epidemią SARS-CoV-2 obchody tego święta ograniczyły się wyłącznie do promowania akcji na stronach internetowych oraz przekazania informacji do placówek oświatowych oraz lokalnej prasy w formie mailowej.

Co roku w trzeci czwartek listopada obchodzimy **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. Celem akcji jest zachęcenie palaczy do odstawienia papierosów przynajmniej na jeden dzień. Pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przygotował artykuł na temat szkodliwości palenia oraz korzyści płynących z rzucenia palenia, który został zamieszczony na stronie PSSE w Jarocinie. Ponadto na Facebooku PSSE w Jarocinie zamieszczono infografiki dotyczące edukowania społeczeństwa oraz profilaktyki palenia tytoniu.

W 2020 r. kontynuowano realizację programu edukacyjnego o tematyce antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas” skierowanego do dzieci 5-6 letnich i ich rodziców oraz programu „Bieg po zdrowie” skierowanego do uczniów klas IV szkół podstawowych i ich rodziców.

*Program edukacyjny „Czyste Powietrze Wokół Nas”, którego głównym celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub w otoczeniu dorosłych palących tytoń.

Programem objęto 248 dzieci 5-6 letnich z 13 placówek przedszkolnych oraz 244 rodziców. Kadra pedagogiczna realizująca program otrzymała pomoce dydaktyczne służące do przeprowadzania zajęć edukacyjnych z dziećmi. Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych otrzymanych z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

*Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”, którego głównym celem jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Program podaje zmianę postrzegania co jest normą w społeczeństwie. Zmiana norm społecznych może wpłynąć na obecnych i potencjalnych

przyszłych palaczy poprzez sprawienie, że wyroby tytoniowe będą mniej pożądane, mniej akceptowalne i mniej dostępne. Program angażuje również środowisko domowe uczniów.

Realizatorzy programu – kadra pedagogiczna została przygotowana do realizacji programu. Czwarta edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej realizowana była w 3 szkołach podstawowych na terenie powiatu jarocińskiego. Programem objętych zostało 42 uczniów klas IV oraz 33 rodziców.

Materiały informacyjno-edukacyjne w ramach programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.

W roku 2020 realizowano tematykę dotyczącą profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i innych środków psychoaktywnych - kontynuowano wśród uczniów szkół ponadpodstawowych realizację programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, którego struktura oparta jest na 3 częściach. Pierwsza część programu „Życie i dobre zdrowie podstawowym warunkiem ludzkiej miłości”, której najważniejszą tezą jest to, że substancje psychoaktywne oszukują, nie dają tego, co obiecują. Druga część programu „Czy używanie substancji psychoaktywnych może popsuć ludzką miłość?”, której głównym celem jest pokazanie strat, jakie substancje psychoaktywne mogą spowodować w zakresie więzi między mężczyzną a kobietą. Trzecia część programu „Substancje psychoaktywne a zdrowie prokreacyjne” porusza problematykę zdrowia w aspekcie wpływu obecnych wyborów życiowych - stylu życia na zdrowie ich przyszłego potomstwa. Realizatorzy programu: szkolna służba zdrowia i kadra pedagogiczna wyposażeni zostali w materiały edukacyjne dla uczniów oraz ich rodziców. Programem objęto 345 uczniów z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Jarocinie oraz z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego i Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Cerekwicy Nowej, Zespołu Szkół Społecznych i Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Jarocinie.

W ramach współpracy w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Jarocinie zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny podczas „Drzwi otwartych” placówki.

Podczas spotkań i rozmów indywidualnych z młodzieżą oraz ich rodzicami zapoznano ich z problemem nowych narkotyków i zagrożeniami wynikającymi z ich zażywania. Rodzicom zwrócono uwagę na sygnały i zachowania młodzieży wskazujące na zażywanie narkotyków.

Osoby zainteresowane mogły za pomocą alkogogli sprawdzić, jak upośledzone są zmysły po spożyciu alkoholu przy zawartości 0,8-1,5 promila w organizmie człowieka.

Osobom palącym papierosy tradycyjne i e-papierosy przeprowadzono badania na obecność karboksyhemoglobiny w wydychanym powietrzu.

Celem działań profilaktycznych było uświadomienie młodzieży i rodzicom zagrożeń wynikających z używania środków zastępczych i nowych narkotyków oraz palenia tytoniu.

Fot. 7, 8, 9, 10 Punkt informacyjno-edukacyjny podczas „Drzwi otwartej” w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Jarocinie

VII.2.3. Promocja zdrowego stylu życia w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej - realizacja programu edukacyjnego pt. „Trzymaj Formę!”

W związku z sytuacją epidemiologiczną w roku 2020 zawieszono realizację programu „Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

W roku 2020 rozpoczęto pilotażową realizację programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” opracowanego wspólnie przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 letnich) oraz ich rodziców i opiekunów.

Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenia programu to: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W ramach programu opracowane zostały materiały i pomoce programowe: broszura wspólna dla dzieci i ich rodziców, informacja o Programie dla dyrektorów/nauczycieli, prezentacja multimedialna dotycząca realizacji Programu dla kadry przedszkolnej.

Pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zorganizował i przeprowadził szkolenie dla realizatorów programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Szkolenie dla sześciu osób odbyło się w Publicznym Przedszkolu w Żerkowie, placówce zaproszonej do uczestnictwa w pilotażowej edycji programu.

Fot. 11, 12 Szkolenie kadry pedagogicznej w Publicznym Przedszkolu w Żerkowie.

VII.3. Zagadnienia problemowe zainicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie:

VII.3.1. Program edukacyjny "Mamo, Tato- co Wy na to?"

W roku 2020 kontynuowano realizację programu edukacyjnego pod tytułem „Mamo, Tato - co Wy na to?” skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 letnich) oraz ich rodziców i opiekunów opracowanego przez pracowników Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. W ramach programu opracowane zostały materiały i pomoce programowe: broszura wspólna dla dzieci i ich rodziców, zestaw kredek woskowych dla każdego dziecka biorącego udział w Programie.

Głównym celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na specyfikę rozwoju dzieci, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy.

Kadra pedagogiczna przygotowana została do realizacji programu podczas indywidualnych spotkań z koordynatorem powiatowym – pracownikiem oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie. Programem objęto 851 dzieci 5-6 letnich oraz ich rodziców w 31 placówkach nauczania i wychowania.

VII.3.2. Program edukacyjny „Wybierz życie – pierwszy krok”

W 2020 r. kontynuowano realizację programu edukacyjnego „Wybierz życie - pierwszy krok”, którego celem jest zwiększenie poziomu wiedzy młodzieży oraz ich rodziców na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV (wirusa brodawczaka ludzkiego) w jego powstawaniu. Realizatorami programu były pielęgniarki środowiska szkolnego, które przygotowane zostały do prowadzenia zajęć z uczniami oraz zostały wyposażone w materiały edukacyjne dla młodzieży i rodziców. Edukacją objęto 882 uczniów klas pierwszych w 4 szkołach ponadpodstawowych oraz 725 rodziców.

VII.3.3. Akcja informacyjna „Mały kleszcz – duży problem?”

W 2020 r. prowadzono akcję informacyjno-edukacyjną w formie elektronicznej „Mały kleszcz – duży problem?”. Na stronie internetowej PSSE w Jarocinie zamieszczone zostały materiały edukacyjne otrzymane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Poznaniu.

VII.4. Inne działania:

VII.4.1. Profilaktyka zakażeń COVID-19

W związku z sytuacją epidemiologiczną i wybuchem pandemii COVID-19 pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia prowadził liczne działania związane z profilaktyką zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Przeprowadzone zostały trzy szkolenia na temat sposobów zapobiegania COVID-19: w Urzędzie Gminy Kotlin podczas posiedzenia Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego dyrektorów szkół i przedszkoli, radnych, kierowników Centrum Usług Wspólnych oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także dyrektorów biblioteki i Domu Kultury, w Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej wspólnie ze starszym asystentem ds. higieny pracy dla pracowników inspekcji oraz dla przedstawicieli branży mięsnej z terenu powiatu jarocińskiego oraz szkolenie dla pracowników inspekcji sanitarnej, wspólnie ze starszym asystentem ds. higieny komunalnej.

Za pomocą poczty elektronicznej przesyłano materiały edukacyjne i profilaktyczne do zakładów opieki zdrowotnej, urzędów gmin, Starostwa Powiatowego, placówek edukacyjnych i zakładów pracy. Opracowano ulotkę „Bezpieczne miejsce pracy”, która została przekazana do przedsiębiorstw na terenie powiatu jarocińskiego.

Podjęto współpracę z Klubem Seniora działającym przy Bibliotece Publicznej w Jarocinie. Zorganizowano spotkanie z seniorami, z zachowaniem reżimu sanitarnego, na którym omówione zostały zasady przestrzegania zasad pozwalających uniknąć zakażenia.

Na stronie internetowej PSSE zostały podjęte liczne działania profilaktyczne – zamieszczone zostały materiały edukacyjne przekazane przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Zdrowia. Cyklicznie umieszczano informację o statystyce zakażeń na terenie powiatu jarocińskiego.

Podjęto współpracę z lokalnymi mediami – Gazetą Jarocińską, portalem e-jarocin, gdzie przekazywano informacje o sytuacji epidemiologicznej oraz zasadach bezpieczeństwa podczas pandemii.

Na Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie systematycznie zamieszczane były informacje na temat dezynfekcji, noszenia maseczek, zachowania dystansu społecznego. Ponadto poruszana była tematyka dbania o zdrowie w czasie pandemii, samopoczucia dzieci podczas nauki zdalnej, samopoczucia osób starszych i samotnych w związku z wprowadzonymi ograniczeniami.

W grudniu na stronie internetowej oraz Facebooku rozpoczęto prowadzenie kampanii #SzczepimySie.

VII.4.2. Profilaktyka wszawicy – Podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wszawicy wśród dzieci i uczniów uczęszczających do placówek nauczania i wychowania. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych opracowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny.

VII.4.3. Profilaktyka grypy – Podejmowano działania informacyjne dotyczące profilaktyki zachorowań na grypę. Przeprowadzono profilaktyczne zajęcia informacyjno-edukacyjne na temat profilaktyki grypy i przypadków grypopodobnych podczas Akcji Zima dla uczestników półkolonii zimowych. Ponadto podczas zajęć z dziećmi przeprowadzono ćwiczenia ze skutecznego mycia rąk. Na stronie internetowej zamieszczone zostały informacje na temat szczepień przeciw grypie.

VII.4.4. Profilaktyka chorób układu pokarmowego - profilaktyka zatruc pałeczkami Salmonella – Prowadzono działania profilaktyczno-edukacyjne wśród uczestników półkolonii zimowych. Podczas zajęć zapoznano dzieci z tematyką chorób układu pokarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem zachorowań na salmonellę, przedstawiono źródła zakażenia oraz przekazano materiały edukacyjne.

VII.4.5. Promocja szczepień ochronnych – Podjęte zostały działania w zakresie podniesienia poziomu wiedzy i świadomości lokalnego społeczeństwa na temat korzyści wynikających ze szczepień ochronnych – zamieszczone zostały informacje na temat szczepień przeciw grypie. Do placówek edukacyjnych – przedszkoli, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych przekazane zostały scenariusze zajęć dla nauczycieli na temat

szczepień, które powstały w wyniku konkursu „Zaszczep się wiedzą” organizowanego pod patronatem Głównego Inspektora Sanitarnego. Od grudnia 2020 r. rozpoczęto prowadzenie kampanii społecznej pod hasłem #SzczepimySie, zachęcającej do szczepień przeciw COVID.

VII.4.6. Bezpieczeństwo uczestników zimowego wypoczynku – Działaniami informacyjno-edukacyjnymi na temat różnych aspektów bezpiecznego wypoczynku objęto 89 uczestników z 2 placówek zimowego wypoczynku.

VII.4.7. Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania

W ramach działań profilaktyki zdrowego stylu życia zorganizowano pogadankę dla uczestników półkolonii zimowych w oparciu o Piramidę zdrowego żywienia i stylu życia dzieci i młodzieży (4-18 lat). Na stronie internetowej PSSE zamieszczono informację na temat zasad prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz aktywności fizycznej, nieodłącznego elementu prawidłowego rozwoju.

Ponadto rozpropagowano konkurs organizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny „Pokaż jak wyglądały Twoje aktywne wakacje” na zdjęcie przedstawiające aktywny wypoczynek z rodziną.

Fot. 13 Pogadanka na półkoloniach zimowych Zespole Szkół Podstawowych nr 4 na temat zdrowego stylu życia.

VII.4.8 Podsumowanie:

1. Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie przeprowadza systematycznie monitoring i ocenę poszczególnych edycji w/w przedsięwzięć prozdrowotnych.
2. W 2020 r. przeprowadzono 7 wizytacji placówek nauczania i wychowania, sporządzono 12 ocen realizacji programów edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia. Zamknięcie

placówek oświatowych oraz ograniczenia spowodowane pandemią zmniejszyły liczbę przeprowadzanych wizytacji. Wszelkie konsultacje z koordynatorami przedszkolnymi i szkolnymi odbywały się w formie mailowej lub telefonicznej.

3. W związku z podejmowanymi działaniami oświatowo-zdrowotnymi zorganizowano 6 szkoleń dla 45 uczestników oraz 43 narady dla 43 osób.
4. W związku z epidemią SARS-CoV-2 pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wykonywał prace związane z przeprowadzaniem wywiadów epidemiologicznych, obsługą systemu EWP (wprowadzeniem do systemu osób poddanych kwarantannie, zlecaniem testów, generowaniem raportów), ponadto wykonywał inne pilne zadania związane z sytuacją epidemiologiczną na terenie powiatu jarocińskiego.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VIII.1. Do głównych zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2020 roku należało:

- a) uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- b) uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- d) kontrolowanie obiektów w trakcie realizacji oraz przeprowadzanie wizji lokalnych,
- e) wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- f) wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

VIII.2. W 2020 roku:

- a) uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 30 dokumentacji projektowych, w tym:
  - pozytywnie bez zastrzeżeń - 28,
  - pozytywnie z zastrzeżeniami - 2,
  - negatywnie - 0,
- b) wzięto udział w 12 odbiorach, z czego 5 dotyczyło zakładów żywności i żywienia. Odbierane obiekty wykonane zostały w oparciu o projekty budowlane w 9 przypadkach zaopiniowane przez rzeczoznawcę oraz w 1 przypadku przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie. W 2 przypadkach projekty nie posiadały uzgodnień pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Nie stwierdzono rażących naruszeń przepisów w projektach zaopiniowanych przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych.
Do najczęściej zauważanych usterek w trakcie odbiorów można zaliczyć:
  - brak wentylacji lub jej wadliwe bądź złe wykonanie,
  - rozbieżności w stosunku do dokumentacji,
  - zbyt mała ilość punktów zaopatrzenia w wodę,
  - zmiany w technologii.

- c) zaopiniowano środowiskowe uwarunkowania dla 5 przedsięwzięć. Uzgodnienia dotyczyły w 4 przypadkach budowy lub rozbudowy obiektów przeznaczonych do chowu zwierząt oraz w 1 przypadku ubojni drobiu.
- d) uzgodniono:
- 2 projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
  - 2 zakresy i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.
- e) wydano 43 opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W 42 przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia postępowania.
- f) wydano opinie sanitarne:
- o imprezach masowych - 3,
  - o pomieszczeniach do prowadzenia działalności w zakresie magazynowania broni - 1,
  - o regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie - 5,
  - inne - 7.

IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii w 2020 r. wykonało 16049 analiz mikrobiologicznych i parazytologicznych.

W kierunku badań zakażeń pałeczkami Salmonella i Shigella przeprowadzono 13475 analiz, z czego 580 wykonano w ramach nadzoru epidemiologicznego, również dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej. W okresie od marca do września 2020 r. przeprowadzono także badania dla Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

W laboratorium wykonywane były także badania z zakresu bakteriologii ogólnej w ramach umowy dla Szpitala Powiatowego w Jarocinie Sp. z o. o., oraz badania parazytologiczne dla klientów indywidualnych.

Diagnostyka tych badań obejmowała:

- zakażenia dróg oddechowych,
- zakażenia dróg moczowych i moczowo-płciowych,
- zakażenia oka i ucha,
- zakażenia krwi i ośrodkowego układu nerwowego,
- zakażenia skóry, tkanek miękkich i ran,
- badanie testów Sporal.

W/w badania przeprowadzono w ilości 2354 analiz.

W laboratorium przeprowadzono także badania w celu wykrycia pasożytów w ilości 72.

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii funkcjonujące w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie posiada certyfikat akredytacji nr AB 1209 Polskiego Centrum Akredytacji od 2010 r., który potwierdza wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium, jak również wyniki uzyskiwane w badaniach biegłości.

Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w aktualnym wydaniu zakresu akredytacji wydanie nr 11 z dnia 10 lipca 2020 r., dostępnym w siedzibie Laboratorium oraz na stronie internetowej Polskiego Centrum Akredytacji.

W dniu 1 czerwca 2020 r. w laboratorium przeprowadzony został audit Polskiego Centrum Akredytacji w formie spotkania online ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju. Na podstawie pozytywnej oceny, potwierdzającej funkcjonowanie wdrożonego systemu zarządzania w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz kompetencje techniczne do wykonywanych badań zawartych w zakresie akredytacji, laboratorium utrzymało akredytację.

ZAKOŃCZENIE

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wraz z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną realizował zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie były 1294 obiekty. Przeprowadzono 3348 kontroli i wizytacji. Wydano ogółem 7198 decyzji (w tym 7091 decyzji merytorycznych, 107 decyzji płatniczych) oraz 2 postanowienia. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł. Nałożono 4 kary pieniężne na kwotę 35000 zł. W ramach nadzoru wykonano ogółem 610 badań (290 oznaczeń fizycznych oraz 580 oznaczenia mikrobiologiczne).

Opracowano w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.

Zdjęcia zostały wykonane przez pracowników PSSE w Jarocinie.